
CAPACITACIÓ PER A LA PLANIFICACIÓ DE L'AUTOPROTECCIÓ EN L'ÀMBIT LOCAL

MATERIAL DE SUPORT PER A LA CAPACITACIÓ DE PERSONAL TÈCNIC
COMPETENT EN ELABORACIÓ DE PLANS D'AUTOPROTECCIÓ D'ACTIVITATS
I CENTRES D'INTERÈS PER A LA PROTECCIÓ CIVIL LOCAL

Institut de
Seguretat Pública
de Catalunya

Amb la col·laboració de la
**Direcció General de
Protecció Civil**

MÒDUL C PAUTES BÀSIQUES PER A L'ELABORACIÓ DELS PLANS D'AUTOPROTECCIÓ (PAU)

BLOC C5. IMPLANTACIÓ, MANTENIMENT I ACTUALITZACIÓ D'UN PAU

Aquesta obra està subjecta a una llicència de [Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 No adaptada de Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca)

Està permès reproduir-la, distribuir-la i comunicar-la públicament, sempre que se'n reconegui explícitament l'autoria, amb usos no comercials i sense obra derivada, i l'Institut com a editor de la publicació.

Consulteu la llicència completa a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

© 2017, Institut de Seguretat Pública de Catalunya

Ctra. C-17, Barcelona-Ripoll, km 13,5
08100 Mollet del Vallès

Amb la col·laboració de la **Direcció General de Protecció Civil**

Continguts revisats i modificats d'acord amb el Decret 30/2015: juliol de 2017

1a edició electrònica: juny de 2011

Dipòsit legal: B-25864-2011

Tractament, edició i maquetació: GEC, SA (www.gecsa.com)

C5. Implantació, manteniment i actualització d'un PAU

Taula de continguts

C5.1 Implantació d'un PAU	5
a) Estratègies d'implantació	5
1. Objectius i fases de la implantació.....	7
2. Identificació de responsables i definició del programa d'implantació	8
3. Formació, informació i identificació dels mitjans adscrits al PAU	9
3.1 Formació i informació	9
3.1.1 Formació d'actuants interns.....	12
3.1.2 Formació d'actuants externs.....	17
3.1.3 Informació a usuaris i usuàries	18
3.1.4 Eines formatives i administratives.....	21
3.2 Identificació dels mitjans adscrits al PAU	22
3.2.1 Mitjans materials.....	22
3.2.2 Mitjans humans	23
4. Exercicis i simulacres	23
5. Programa de millora i manteniment del PAU	24
5.1 Programa de formació	25
5.2 Programa de manteniment de mitjans i recursos	26
5.3 Programa de revisió i actualització de la documentació del PAU	26
5.4 Investigació de sinistres.....	26
5.5 Programa d'auditories.....	28
6. Proposta del programa d'implantació d'un PAU	28
b) Simulacres	35
Introducció	37
1. Programació del calendari d'exercicis i simulacres.....	37
2. Decisió i responsables	38
3. Preparació del simulacre.....	38
3.1 Abast, participació de mitjans externs, escenari del simulacre.....	39
3.2 Actuacions i cronologia	41
3.3 Organització i tractament	43
3.4 Avís a l'organisme competent en matèria de protecció civil	43
3.5 Revisar les instal·lacions	44
4. Execució del simulacre	44

5. Avaluació del simulacre	45
6. Proves d'alarma i megafonia.....	46
C5.2 Programa de manteniment d'un PAU.....	47
Introducció	49
1. Manteniment de les instal·lacions	49
1.1 Instal·lacions i mitjans d'autoprotecció	50
1.2 Instal·lacions de risc	50
1.3 Exemple de mínims	51
2. Auditories i informes	51
2.1 Anàlisi d'accidents i incidents.....	51
2.2 Auditories i inspeccions	53
2.2.1 Exemple: túnel de carretera.....	54
2.2.2 Exemple centre logístic.....	54
2.2.3 Exemple empresa química	55
3. Manteniment documental.....	55
Annex 1. Manteniment de les instal·lacions i dels mitjans d'autoprotecció.....	57
1.1 Equips de protecció contra incendis	57
1.2 Equips de protecció personal.....	61
1.3 Altres instal·lacions de suport	61
C5.3 Actualització i avaluació d'un PAU	63
1. Identificació dels canvis i tasques d'actualització i revisió d'un pla d'autoprotecció.....	65
1.1 Actualització del pla	65
1.2 Revisió del pla	66
2. Obligacions respecte a les actualitzacions i revisions del pla d'autoprotecció	67
3. Criteris d'avaluació dels plans d'autoprotecció	68
4. Importància de la qualitat en l'elaboració dels plans d'autoprotecció.....	69

C5.1

Implantació d'un PAU

a) Estratègies d'implantació

1. Objectius i fases de la implantació

Un document bàsic del pla d'autoprotecció és el **Document 4. Implantació, manteniment i actualització** on s'estableixen:

- Les persones responsables de la implantació, organització, planificació, coordinació i seguiment de les accions d'implantació.
- El programa d'implantació, formació, divulgació, exercicis i simulacres.
- El programa de manteniment i d'actualització del pla.

El **principal objectiu de la implantació** és que **el pla sigui operatiu**, és a dir, que en cas d'activació o posada en marxa es realitzin totes les accions previstes i que es facin de forma ràpida i eficaç per minimitzar els danys que es puguin produir. Comprèn des dels procediments per activar-lo i com es fan els avisos fins a com es coordinen els serveis d'emergència que hi participen i què s'ha de tenir en compte per desactivar el pla. També s'ha d'assegurar l'actualització dels procediments d'actuació previstos al PAU i l'adaptació a possibles modificacions.

D'acord amb el **Decret 30/2015**, de 3 de març, pel qual s'aprova el catàleg d'activitats i centres obligats a adoptar mesures d'autoprotecció i es fixa el contingut d'aquestes mesures (Decret d'autoprotecció), la implantació del pla d'autoprotecció ha de donar compliment als aspectes següents:

Objectius de la fase d'implantació

- **Informar totes les persones implicades en el pla**, ja sigui personal de la pròpia organització o persones usuàries de l'activitat, sobre les dades del pla, els accidents més greus que es poden produir, els riscos, els seus efectes, les mesures de protecció més segures i l'operativitat que hi ha prevista. Tot això ho han de recordar mentre el pla sigui vigent.
- Donar **formació teòrica i pràctica** al personal que treballa a l'activitat. S'ha d'establir un programa d'activitats formatives periòdiques adequat per assegurar el manteniment de la formació teòrica i pràctica del personal assignat al pla d'autoprotecció, i establir sistemes o formes de comprovació que aquests coneixements han estat adquirits.
- Que el pla es provi amb **simulacres** per comprovar si la implantació ha arribat a tots els nivells; és a dir, si tothom sap què ha de fer, com i quan, i si els diferents aspectes de l'operativitat prevista són correctes, com els primers avisos, les actuacions, la coordinació, les comunicacions, etc. I, finalment, afegir aquesta informació al pla.

Abans dels dos anys de vigència del pla, la persona titular o responsable de l'activitat ha d'elaborar **un informe de descripció de les actuacions d'implantació del pla** realitzades en el primer any, signat pel cap de l'emergència. De forma quadriennal, cal elaborar **un informe de descripció de les actuacions de manteniment del pla** també signat pel cap de l'emergència.

La persona titular del centre o activitat ha de conservar la documentació de totes les actuacions d'implantació i manteniment del pla a disposició de les administracions públiques.

Aquests informes s'han d'entendre sens perjudici de les obligacions addicionals que s'estableixen a l'article 13.4 sobre els informes d'avaluació específics per a cada simulacre realitzat.

Les **tasques d'implantació** poden agrupar-se en les **quatre fases** següents:

Fases del procés d'implantació	
1	La primera fase consisteix en designar la persona responsable de la implantació del PAU i definir les seves funcions. A més, també s'elaborarà un programa amb el calendari d'implantació del PAU.
2	La segona fase és la de proporcionar la formació i informació del pla a tots els elements que hi estan involucrats, especialment, la informació relativa a les responsabilitats i les funcions de cadascú. També s'identificaran els mitjans necessaris per garantir que el pla sigui operatiu.
3	La tercera fase comprèn la formació dels diferents components que intervenen en el pla mitjançant els exercicis pràctics i simulacres per provar el funcionament del pla.
4	La quarta fase està formada pel programa de millora i manteniment del pla i la seva realimentació.

2. Identificació de responsables i definició del programa d'implantació

L'organització i assignació de responsabilitats necessàries per a la implantació i manteniment del pla en cadascuna de les seves fases s'haurà de detallar al PAU. En la implantació del pla hi haurà una persona **responsable de coordinar la programació i el desenvolupament de la implantació**.

La responsabilitat de la implantació i manteniment del pla correspon a la persona **titular de l'activitat** i, en la part que correspongui, a aquelles persones en qui ell delegui. No obstant això, la persona titular de l'activitat pot delegar la coordinació i el manteniment del pla. Tot el personal directiu, comandaments intermedis i personal tècnic i treballador han de participar en la implantació del PAU i donaran suport a les persones responsables.

En aquesta fase s'haurà d'expressar clarament la identitat de les persones responsables de la implantació i les seves tasques que fixaran el **programa d'implantació** amb les actuacions de la segona i tercera fase de la implantació: la **formació** i la **informació** a tot el personal i a altres organismes o entitats que estan involucrats en el pla; la **identificació dels mitjans i recursos necessaris**, i la realització de **simulacres**.

Es poden programar reunions inicials d'implantació del pla, prèvies a les reunions de treball, amb les persones responsables i personal directiu de l'organització per informar sobre les línies d'actuació i per exposar el calendari d'implantació.

D'acord amb allò que estableix el Decret d'autoprotecció, el o la cap de l'emergència ha de trametre a l'administració competent, a través del registre electrònic de plans d'autoprotecció, un informe de descripció de les actuacions d'implantació i manteniment del pla realitzades en els últims quatre anys. Aquest informe ha de ser elaborat i signat pel cap de l'emergència i per la persona titular de l'activitat.

3. Formació, informació i identificació dels mitjans adscrits al PAU

En aquesta fase es descriuran les accions previstes per a la **formació teòrica i pràctica** al personal que treballa a l'activitat, la **informació** a les persones usuàries de l'activitat i la definició, provisió i **gestió dels mitjans i recursos econòmics** necessaris.

Tot el personal involucrat haurà d'estar entrenat per respondre adequadament a allò que descriu el PAU. El tipus de formació dependrà de la responsabilitat que cada persona ha d'assumir durant una emergència. Segons s'estableix a la LPRL 31/1995, és obligatori rebre aquesta formació.

3.1 Formació i informació

Per garantir l'eficàcia del PAU és molt important l'**organització i preparació dels equips** que han d'intervenir en una emergència. Per aquest motiu, anualment s'ha d'establir un programa de formació i capacitat pel personal amb participació activa en el PAU.

Es definirà la programació de la **formació i informació suficient per garantir l'operativitat del pla** en funció de les tasques assignades al personal que hi estigui adscrit i a tot el personal en general.

En cas que hi hagi altres persones implicades en el pla que, eventualment, es puguin veure implicats en el marc d'aquest PAU és recomanable programar **visites i sessions informatives** amb elles.

Important

Cal recordar que els **equips d'ajuda externa** no coneixen l'edifici com el personal i, en algunes instal·lacions especialment complexes o amb riscos elevats, és important que coneguin els recorreguts, els accessos, les sortides d'evacuació, els mitjans d'autoprotecció de què disposa l'activitat, etc.

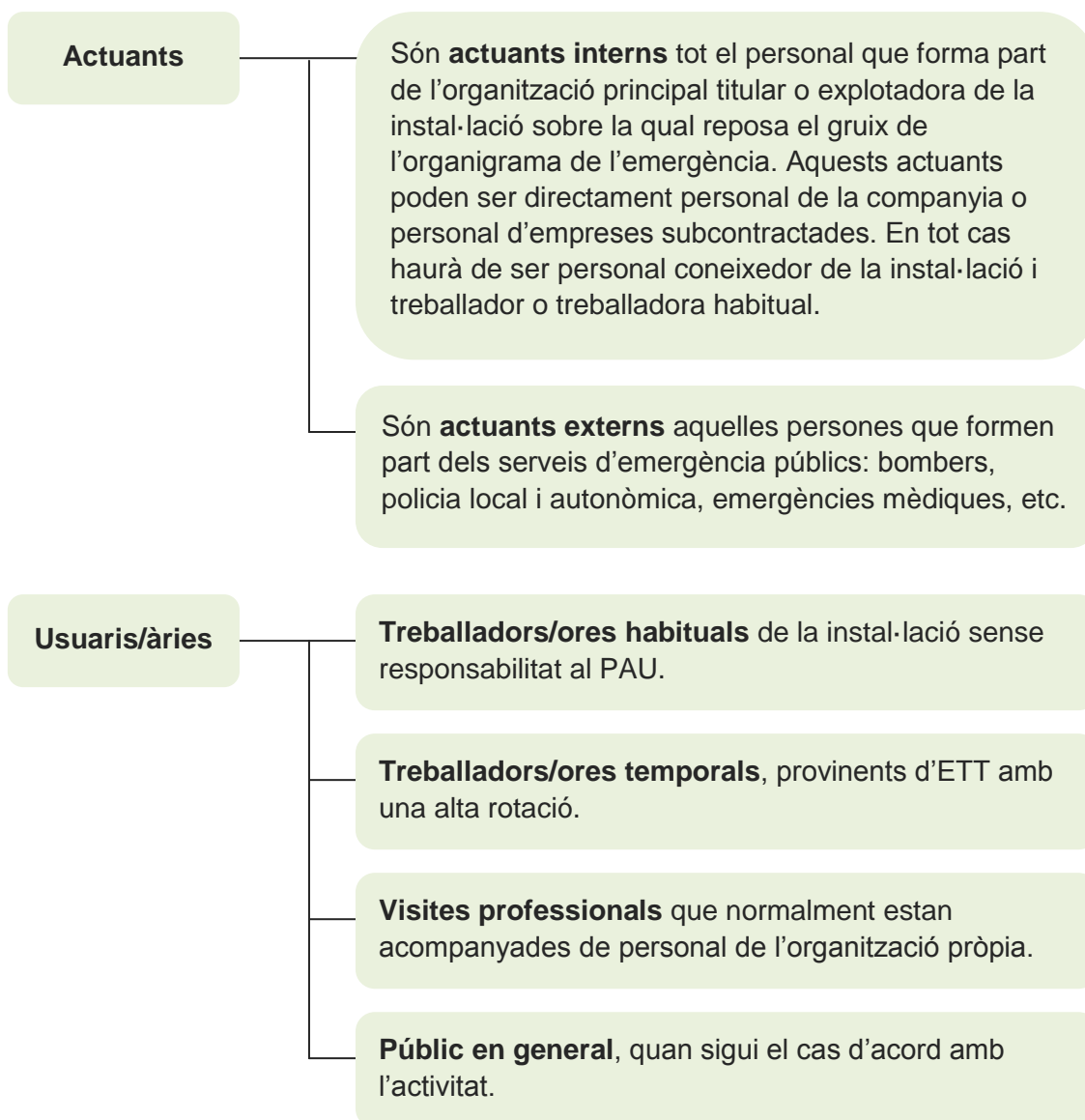
D'acord amb l'article 10.1 del Decret, la implantació i el manteniment han de donar compliment a la "formació teòrica i pràctica al personal que treballa en l'activitat" i a la "informació a les persones usuàries de l'activitat". Cal, per tant, un tècnic o tècnica responsable i un procediment de planificació, coordinació i seguiment de les accions d'implantació.

Quan es planteja donar a conèixer de forma adequada el pla d'autoprotecció, abans de res s'ha d'entendre **a quins col·lectius** es dirigirà i quines són les seves particularitats.

D'entrada, caldrà distingir sempre entre **persones actuants i persones usuàries**.

Definició

- Les persones **actuants** són totes les que tenen una missió determinada en cas d'emergència atès que formen part de l'estructura de resposta del PAU i altres plans d'emergència.
- Les persones **usuàries** són la resta de persones que es poden trobar al recinte o instal·lació en el moment de l'emergència i estan descrites en un altre apartat del PAU.

Els perfils d'usuaris o usuàries poden variar en funció del tipus d'instal·lació o activitat.

Tots aquests col·lectius són **públic objectiu** de la campanya d'implantació i divulgació del PAU. Caldrà programar una sèrie d'accions formatives i informatives que permetin a cada col·lectiu conèixer el PAU en la mesura que els correspon.

Aquestes accions normalment s'agrupen en:

- Formació d'actuants (interns i externs).
- Informació als usuaris i usuàries.
- Simulacres.

Habitualment el **calendari d'implantació** començarà amb la formació d'actuants interns i, a continuació, es durà a terme en paral·lel la informació als usuaris i usuàries i la formació d'actuants externs. Fet tot això caldrà completar la formació amb simulacres.

3.1.1 Formació d'actuant interns

D'acord amb l'article 10.1.a) del Decret 30/2015, la implantació ha de facilitar:

Cita

“Formació teòrica i pràctica al personal que treballa a l'activitat. S'ha d'establir un programa d'activitats formatives periòdiques adequat i dimensionament a l'activitat per assegurar el manteniment de la formació teòrica i pràctica del personal assignat al pla d'autoprotecció i establir sistemes o formes de comprovació que aquests coneixements han estat adquirits.”

L'objectiu principal és que tots els actuant coneguin **el seu lloc a l'organització de l'emergència, la seva funció i com dur-la a terme**. Dit d'altra manera, que adquireixen els criteris bàsics i la destresa fonamental per actuar en cas d'emergència.

Cal també que les persones actuant coneguin, per exemple:

- Els riscos de les instal·lacions.
- Com es detectarà i es transmetrà l'alarma.
- El seu entorn en cas d'emergència.

1 Identificar els col·lectius

En general, la formació de tots els actuant tindrà una **base comuna** i uns **continguts específics** segons el col·lectiu. Aquests **col·lectius** vindran definits pels llocs de l'organigrama.

Exemple

Per exemple, no té res a veure la formació específica que ha de tenir un membre de l'equip de primera intervenció comparada amb aquella que correspondria a un operador o operadora d'un centre de control: les competències necessàries per dur a terme una i altra funció són absolutament diferents.

Això no suposa, però, que tots els col·lectius hagin de tenir una formació bàsica homogènia sobre el PAU.

Els col·lectius a considerar per separat en una **organització estàndard** serien:

Col·lectius habituals de formació bàsica sobre el PAU

G1	Directors/ores i/o caps de l'emergència, cap d'intervenció, equip de comunicació, comitè assessor, si n'hi ha, i altres caps de grup.
G2	Operadors/ores de centre de control.
G3	Actuants de l'equip d'intervenció.
G4	Actuants de l'equip d'evacuació i confinament.
G5	Actuants de l'equip de primers auxilis.

Exemple

A continuació s'esmenta el llistat de col·lectius implicats en el PAU d'un **port comercial** de mida mitjana:

1. Estructura directiva de l'autoritat portuària.
2. Policia portuària.
3. Personal de port control.
4. Personal tècnic i administratiu de l'autoritat portuària.
5. Gabinet d'Informació.
6. Serveis portuaris.
7. Responsables de seguretat de les concessions principals.
8. Responsables dels mitjans externs.

2 Continguts comuns

Els continguts que han de formar part de la **base de coneixements per a tots els actuants** són els següents:

1. Definició i conceptes generals: què és i per a què serveix un pla d'autoprotecció, i el sistema de plans d'emergència.

2. Pla d'autoprotecció de la instal·lació:

- Esquema dels continguts del PAU.
- Repàs descriptiu de les instal·lacions més significatives.
- Mitjans humans i materials. Usuaris i usuàries de la instal·lació.
- Riscos interns i externs.
- Nivells d'activació del pla.
- Organització en cas d'emergència.
- Procediments generals.

3. Integració amb altres plans d'àmbit superior i inferior:

- Direcció de l'emergència.
- Responsables de la intervenció.
- Centres de coordinació.
- Gabinet d'informació.

4. Informació sobre un risc específic: si es tracta d'una instal·lació afectada de manera important per un risc molt concret (intern o extern), tots els col·lectius haurien de tenir un mínim d'informació sobre aquell risc.

Exemple

Per exemple, en empreses amb possibilitat d'accidents greus caldria recordar les característiques de les substàncies que poden patir accidents greus, recordar les mesures de seguretat i d'autoprotecció, i repassar els principals escenaris. En canvi, si es tracta d'elements vulnerables que es poden veure afectats per un accident greu cal fer una sessió més genèrica de risc químic, i la informació ha d'arribar a tots els col·lectius de la mateixa manera. Un possible índex de continguts d'aquesta xerrada de risc químic per a "profans" podria ser:

Introducció al risc químic:

- incendis
- explosions
- vessaments i fuites tòxiques
- distàncies de referència
- mesures d'autoprotecció: confinament i evacuació

3 Continguts específics

Els continguts específics fan referència a les **competències que ha de tenir o adquirir cada col·lectiu** per dur a terme les funcions que li encomana el PAU. En principi, la formació específica és per a cada grup, però segons les característiques de la instal·lació pot ser interessant afegir en un grup algun contingut complementari específic d'altres grups en primera instància.

Tot i que caldrà adaptar aquests continguts a cada cas específic, els mòduls formatius més habituals i els grups afectats, *a priori*, serien:

1. Direcció i gestió d'emergències (G1)

- Estratègies i tàctiques.
- Lideratge.
- Accions inicials en cas d'emergència.
- Organització i gestió d'equips.
- Comunicació i relacions externes en cas d'emergència.

2. Teoria del foc i protecció contra incendis (G2, G3)

- Combustió i propagació.
- Mitjans de protecció contra incendis existents a la instal·lació: teoria i pràctica.
- Actuacions específiques segons els escenaris possibles.
- Fitxes d'intervenció en cas de mercaderies perilloses.

3. Procediments operatius del centre de control (G4)

- Detecció i transmissió de l'alarma.
- Activació del pla.
- Comunicacions internes i externes.
- Fonts d'informació i recollida de dades (fitxes, catàlegs, directoris, etc).
- Coordinació amb altres centres activats.

4. Primers auxilis (G2, G3)

- Combustió i propagació.
- Mitjans de protecció contra incendis existents a la instal·lació: teoria i pràctica.
- Actuacions específiques segons els escenaris possibles.

4 Casos pràctics

Per a tots els col·lectius caldria preparar una tercera part de la formació i dedicar una estona a discutir els **casos pràctics**. El més habitual seria discutir un recull significatiu dels escenaris contemplats, tot abastant **riscos interns i externs**, de diferents tipologies, de diferent abast i en diferents situacions (dia i hora).

5 Formació operativa dels equips d'intervenció

Per últim, cal parar atenció a la formació operativa dels equips d'intervenció. A part de ser necessari acreditar documentalment una formació teòrica amb **professorat qualificat i competent** és necessari, sobretot, acreditar una **formació pràctica**, fins i tot amb foc real, almenys per part dels membres dels equips d'intervenció, basada en la utilització de mànegues de BIE i extintors, tot això sense descuidar les pràctiques de coordinació dels components de tots els equips d'emergència.

La formació en cada cas és la següent:

1. Equip de primera intervenció (EPI)

Principalment consisteix en saber utilitzar de forma adient extintors i BIE, és a dir, saber com fer-los funcionar però també com utilitzar-los de manera més efectiva i segura.

Exemple

Actualment, el curs de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC) per a equips de primera intervenció té el temari següent:

- Control del foc
- Mitjans d'extinció
- BIE
- Actuacions en espais interiors i exteriors
- Senyalització d'emergència i socors
- Pràctiques

A aquest curs de referència caldria afegir-hi **nocions bàsiques de primers auxilis**, com ara:

- Protocol PAS. L'exploració de la víctima
- Suport vital bàsic RCP en situacions especials
- Hemorràgies i xoc
- Traumatismes osteoarticulars
- Lesions per agents físics
- Intoxicacions

2. Equip de segona intervenció (ESI)

Els ESI han de saber utilitzar adequadament equips de respiració autònoma, mascaretes, etc. La impartició d'aquesta formació a les persones que integren l'ESI, tant inicial com periòdica, és responsabilitat de la persona titular de l'establiment, activitat, infraestructura o edifici.

3. Equip de tercera intervenció (ETI)

Tal com especifica el Decret 30/2015, la formació a les persones que integren l'ETI, tant inicial com periòdica, així com l'expedició de l'acreditació corresponent, ha de ser impartida per l'**Institut de Seguretat Pública de Catalunya**, segons regula el Decret 374/1996, de 2 de desembre, per als bombers d'empresa.

Actualment, el curs de 160 hores per a bombers d'empresa consta del programa següent:

- Marc legal
- Organització de la seguretat
- Instal·lacions i sistemes de protecció
- ATSI nivell II
- Protecció personal
- Metodologia de les intervencions
- Intervencions específiques
- Pràctiques

3.1.2 Formació d'actuant externs

Ordinàriament, els **objectius principals** de la formació dels actuant externs són els següents:

Objectius de la formació d'actuant externs
• Donar a conèixer les instal·lacions i els seus accessos.
• Donar a conèixer els riscos i els escenaris d'emergència contemplats a les instal·lacions.
• Donar a conèixer les persones que seran els interlocutors interns durant l'emergència.

La forma més habitual de fer-ho és preparar **documentació específica** i realitzar **sessions formatives adequades**.

1 Documentació

Caldria preparar i distribuir la **documentació** següent:

1. Resum explicatiu de l'organització i les seves activitats. De vegades s'incorporen els valors, la missió, etc. Bàsicament cal assegurar que els mitjans externs es facin una idea de "qui som" i "què fem".

2. Presentació tècnica resum del PAU amb els seus trets característics, però pensada per fer la difusió externa:

- Característiques descriptives de la instal·lació: accessos, mitjans, i zones de risc.
- Escenaris contemplats al PAU.
- Centre de control i criteris d'activació del PAU.
- Organització en cas d'emergència.
- Interlocutors/ores en els àmbits següents: intervenció, direcció, centres de control i gabinet d'informació.
- Necessitats principals a cobrir des de l'exterior.

3. Cartografia bàsica de suport si no està incorporada a la presentació.

4. Document resum del PAU, si escau. Cal valorar si això és positiu perquè pot ser que aquest acabi substituint el PAU.

2 Sessions

Amb aquestes eines es proposaran tantes **sessions de treball** com calgui en funció de la quantitat i perfil dels serveis existents a la zona, així com de la complexitat de la instal·lació.

Exemple

Si es parla d'una **llar d'infants amb més de 100 alumnes**, per exemple (activitat de la part B), serà suficient una sessió amb una persona representant dels cossos de Bombers, del SEM, dels Mossos i de la policia local, més la persona responsable de protecció civil municipal i els principals regidors o regidores implicats, amb comunicació prèvia als Serveis Territorials de Protecció Civil de la Generalitat.

A l'altre extrem, si es tracta d'una **instal·lació de la part A** del catàleg que pugui activar un pla de protecció civil de la Generalitat o bé pugui afectar diversos municipis, com ara una concessió d'autopistes, potser caldrà plantejar-se una sessió per a cada grup d'acció (grup d'ordre, grup d'intervenció, grup sanitari, etc.) en coordinació amb la Direcció General de Protecció Civil.

Possibles **destinataris** d'aquesta formació:

- Generalitat de Catalunya: Protecció Civil, Bombers, Mossos d'Esquadra, SEM, direccions generals implicades, etc.
- Ajuntament de Barcelona: Bombers de Barcelona, Protecció Civil, Guàrdia Urbana, etc.
- Altres ajuntaments: policia local o vigilants municipals, tècnics i tècniques municipals de protecció civil, voluntariat de protecció civil, associacions o entitats afectades a nivell municipal.
- Altres instal·lacions confrontants.

Aquestes sessions tindran un **format aproximat de dues hores** amb continguts similars als de la formació interna però adaptats a cada grup (intervenció, ordre, suport logístic, etc.). La idea és combinar els aspectes generals del PAU i els escenaris estudiats amb la integració en els diferents plans d'actuació de cada entitat.

Aquesta formació acostuma a fer-se **amb posterioritat a la formació interna** i pot servir també com a presentació del programa de simulacres als serveis externs.

3.1.3 Informació a usuaris i usuàries

D'acord amb l'article 10.1.b) del Decret 30/2015, la implantació ha de facilitar:

Cita

"Informació a les persones usuàries de l'activitat sobre els seus riscos, sobre les mesures a prendre en cas d'emergència i sobre dels mitjans existents per fer efectives aquestes mesures: vies d'evacuació, punt/s de reunió i zones de confinament, si escau. Cal garantir que els punts de reunió queden fora de les vies d'accés dels serveis d'emergència a la instal·lació o, en cas d'impossibilitat material, que permetin un fàcil accés dels serveis d'emergència a la instal·lació."

Per donar a conèixer el **pla d'emergència** al personal de l'empresa es pot portar a terme mitjançant **manuals i sessions formatives teòriques i pràctiques**, amb obligada periodicitat, en les quals s'indicaran les característiques concretes de l'activitat i configuració de l'edifici.

El **manual d'actuació** inclou una part del pla d'autoprotecció que especifica sistemàticament i de forma breu, per a cadascuna de les emergències possibles identificades a l'anàlisi de risc, quines són les accions a realitzar.

Per a les persones externes a l'empresa (clients, proveïdors, etc.) és habitual l'exposició de **plànols de situació** ("vostè és aquí") i **instruccions d'actuació en cas d'incendi**, en parets on sigui possible parar-se a llegir, com ascensors, lavabos, vestíbuls, passadís, etc.

1 Informació a treballadors i treballadores

Els objectius són clars. **Tot el personal de la instal·lació** ha de saber:

- Què s'ha de fer en detectar una situació d'emergència.
- Com es transmetrà l'alarma.
- Mesures d'autoprotecció: quan i com evacuar, quan i on confinar-se, etc.

Aquesta informació es transmetrà habitualment en **sessions periòdiques** (anuals com a mínim) on s'expliqui tot això als treballadors i treballadores habituals directes i subcontractats. A aquestes sessions haurien d'assistir també les persones responsables de les empreses de treball temporal amb qui es treballi, atès que els treballadors temporals haurien de rebre un mínim d'informació que hauria d'estar integrada en el manual d'acollida o similar.

A continuació es presenta un exemple de **recomanacions en cas d'emergència** als treballadors i treballadores d'un important edifici d'oficines de Barcelona.

RECOMANACIONS EN CAS D'EMERGÈNCIA

D'acord amb el Pla d'autoprotecció de l'edifici, en cas d'emergència cal observar les recomanacions següents:

- En el cas que detecteu una emergència, pitgeu el polsador d'alarma més proper i/o **aviseu el vigilant (112)** i les persones més properes.
- Si es tracta d'un incendi i **sabeu utilitzar un extintor, utilitzeu-lo.**
- Només si l'emergència és a la vostra planta, **sentireu el timbre d'alarma.** Feu el que us diguin els membres de l'equip d'evacuació i confinament de la planta. Pot ser que calgui evacuar la planta però no l'edifici.
- Si cal evacuar l'edifici, **sentireu el missatge d'evacuació per megafonia** i rebreu les indicacions de l'equip d'evacuació i confinament de la vostra planta.
- En cas d'**evacuació** obeïu les instruccions de l'equip d'evacuació i confinament i, a més:
  - Dirigiu-vos a **l'escala o sortida d'emergència més propera** on hi haurà un membre de l'equip d'evacuació i confinament amb armilla taronja.
  - **No correu** però tampoc no us entretingueu.
  - Deixeu estar les vostres coses i els vostres vehicles.
  - Recordeu que heu de **fer-vos càrrec de les visites** o altre personal extern que es trobi amb vosaltres.
  - **No utilitzeu els ascensors.** Aquests es bloquejaran automàticament a la planta zero.
  - Un cop a les escales, **permeteu la incorporació** del personal de les altres plantes inferiors tot intercalant-se amb vosaltres.
  - **Si hi ha fum, ajupiu-vos** i respireu amb un mocador a la boca, si és possible.
  - Sortiu de l'edifici el més aviat possible.
  - **Dirigiu-vos al punt de reunió** ubicat a la mateixa vorera davant de XXXXXX. Si un cop allà trobeu a faltar algú, **informeu de seguida** el coordinador de planta.
- **Si no podeu sortir procureu fer-vos visibles** pels vidres de les finestres, sense obrir-les, i tanqueu totes les portes que tingueu al darrera. Espereu que els bombers us vinguin a treure.
- En cas de **confinament**, resteu tranquils al vostre lloc de treball o dirigiu-vos al lloc on us indiqui l'equip d'evacuació i confinament de la planta on us trobeu.

2 Informació a altres usuaris

L'objectiu de la informació als usuaris i usuàries ocasionals de la instal·lació, com ara visites professionals, és evidenciar quines seran les **persones de referència en cas d'emergència** i quines són les **mesures d'autoprotecció bàsiques**. Això es pot fer de moltes maneres i amb diferents nivells de complexitat:

- Explicació verbal breu de la persona que els rep i acompanya durant la visita.
- Fulletó que es lliura amb l'acreditació a l'entrada de la instal·lació.
- Vídeo explicatiu de 15 minuts a recepció, en casos d'instal·lacions de risc.
- Recomanació bàsica al revers de l'acreditació.

En qualsevol cas, en general les visites professionals seran responsabilitat de les persones interlocutores en cas d'emergència. El personal de referència per a les visites que hi hagi aquell dia a l'edifici s'ha de fer càrrec d'aquestes en cas d'emergència.

Exemple

En el cas d'**instal·lacions obertes al públic**, en general, sovint la informació prèvia és difícil de donar. Un exemple d'això seria la xerrada que es fa sempre en un avió abans d'un vol, però que difícilment es repeteix en altres instal·lacions obertes al públic. Cal, en aquests casos, disposar de **megafonia** o altres mitjans explícits per transmetre les instruccions a temps real en cas d'alerta o emergència, i, sobretot, que els membres de l'equip d'evacuació i confinament del PAU tinguin molt clar com han de transmetre l'alarma i com han de guiar el públic.

Per posar un exemple, en un possible **confinament puntual d'un centre comercial** (i previsiblement de curta durada) potser no cal donar l'alarma a l'interior, sinó simplement tancar les portes i donar explicacions als usuaris i usuàries a demanda quan arribin a la porta.

3.1.4 Eines formatives i administratives

Es comenten a continuació algunes eines que poden ser útils per dur a terme les accions proposades.

1 Eines formatives

Elements de suport **per a la difusió dels continguts**:

- **Documentació a emprar**: presentacions resum tant del PAU com dels plans de protecció civil de la Generalitat, i el PAU complet per familiaritzar el públic amb el document.
- **Documentació a distribuir**: més restrictiva i concreta que la utilitzada per evitar la dispersió, com ara fitxes d'actuació dels actuants assistents a la sessió, esquemes d'activació i organigrama, per exemple.
- **Documentació divulgativa** de Protecció Civil de la Generalitat o consulta directa via web.
- **Fotografies** de les instal·lacions de risc, dels elements de control, de les vies d'evacuació, de l'itinerari i accessos per als serveis d'emergència.
- **Vídeos *ad hoc***: evacuació d'un edifici, simulacres a la mateixa instal·lació o en instal·lacions similars, imatges de programes de TV.
- **Eines informàtiques** de reciclatge, típiques de cursos a distància.

2 Eines administratives

Elements de suport per al **registre de les accions formatives** i que facilitin l'elaboració de l'informe d'implantació que caldrà presentar en la propera homologació:

- Llistats d'assistència.
- Enquestes d'avaluació de les sessions.
- Fotografies de les diferents sessions.

L'**informe de les actuacions d'implantació** realitzades en el primer any de vigència del pla, ha d'incloure:

- Sessions: data, hora i lloc.
- Còpies de documentació de control.
- Resum de valoració.
- Recull de qüestions: preguntes més freqüents i respostes donades.

3.2 Identificació dels mitjans adscrits al PAU

3.2.1 Mitjans materials

D'acord amb el Decret d'autoprotecció, les activitats i els centres afectats pel Decret estan obligats a dotar-se dels **mitjans d'autoprotecció mínims** per assegurar la detecció, vigilància, recursos d'intervenció professionalitzada i les comunicacions necessàries per la bona execució del PAU.

Una vegada s'han identificat els perills i s'han valorat els riscos que poden ocasionar, i un cop analitzat l'històric d'incidències i les revisions i inspeccions de seguretat sobre les instal·lacions es podrà programar l'adequació i dotació de mitjans materials i recursos insuficients en matèria de seguretat i protecció per a les persones, béns i medi ambient que l'activitat pugui presentar.

Amb aquesta informació s'elaborarà un **programa de dotació i adequació de mitjans materials i recursos** i s'hauran d'establir les prioritats d'acord amb la importància de les carències detectades.

Important

Cal tenir present que el PAU de l'activitat s'ha de redactar tenint en compte els **mitjans tècnics i humans** de què es disposi en aquell moment, els **mitjans que exigeixi la normativa aplicable** i els que calgui per a desenvolupar el pla.

Els mitjans que exigeix la normativa no es poden disminuir ni modificar. Si els mitjans que hi ha instal·lats són menys que els que exigeix la normativa, caldrà augmentar-los, com a mínim, fins assolir allò que exigeix la normativa. Després s'analitzaran els mitjans necessaris pel desenvolupament del pla. Si són inferiors a allò que marca la Llei s'ampliaran fins a assolir aquest mínim. Si són superiors es compararan amb els mitjans existents. En aquest cas es poden necessitar més mitjans d'aquells que ja es tenen. Caldrà fer un programa de **necessitats immediates, a curt termini i a mitjà termini**.

Es revisaran els mitjans humans i materials adscrits al pla i per dotar o adequar els mitjans i recursos que presentin deficiències. Es programarà la dotació i adequació dels mitjans materials i dels recursos següents:

- Sistemes d'avís:
  - Estudi, adquisició i manteniment dels sistemes més adients per fer els avisos (acústics, lluminosos, etc.).
  - Estudi dels sistemes de trucades selectives per fer els avisos corresponents.
- Instal·lacions i mitjans de protecció.
- Equips de protecció individual.
- Equips de salvament i primers auxilis.
- Normes d'actuació.
- Senyalització.
- Formació i informació.
- Altres.

3.2.2 Mitjans humans

L'inventari de mitjans humans és una **relació de personal disponible** per participar en les tasques d'autoprotecció. Els mitjans humans dels quals es pot disposar són el personal de l'activitat.

L'adequació dels mitjans humans a les necessitats del pla no s'ha de limitar a la constitució d'equips de resposta o emergència. S'hauran de realitzar **reunions informatives** a les quals hauran d'assistir totes les persones ocupants habituals de l'edifici i on s'explicarà el pla d'emergència i s'entregarà a cadascuna d'elles les consignes generals d'autoprotecció (formació al personal que treballa a l'activitat).

4. Exercicis i simulacres

Definició

Un **simulacre** consisteix en posar a prova l'activació, en condicions fictícies, d'un pla de protecció civil, un pla d'autoprotecció d'una activitat o entitat, un pla d'emergències municipal, un pla d'emergències autonòmic, o un conjunt d'ells, per avaluar la seva operativitat.

Més concretament, en un simulacre d'un pla d'autoprotecció es pretén **posar a prova**:

- Els avisos als telèfons d'emergències.
- La transmissió d'informació.
- La resposta dels equips d'emergències.
- La coordinació dels grups.
- La direcció del pla.
- L'aplicació de mesures de protecció.
- El funcionament i efectivitat dels sistemes d'avisos.

En el cas que també s'activi un pla de nivell superior es comprovarà el correcte desenvolupament de la **interfase** entre aquests plans.

Per preparar aquests simulacres és recomanable que es defineixin **cronologies**, **actuacions**, **coordinació** entre els grups, **mitjans** que participaran i la **implicació** de tots els participants en la preparació.

L'**avaluació del simulacre** ha de servir per saber si s'han assolit els objectius del simulacre. Per això es pot disposar d'una sèrie d'observadors distribuïts en els punts més estratègics per tal de verificar si es compleixen els aspectes definits en el pla.

El final d'un simulacre conclou amb la **reunió de valoració** on es plasmaran les conclusions més importants extretes del simulacre.

A continuació s'elaborarà un **informe** amb totes les dades recollides i s'exposaran les **fortaleses** i **oportunitats** detectades d'una banda, i de l'altra les **debilitats** i **amenaces** possibles del pla.

5. Programa de millora i manteniment del PAU

Definició

El **pla de millora i manteniment del PAU** consisteix en programar un calendari anual d'activitats que tindrà en compte el programa de formació del personal, el manteniment de mitjans i recursos, la revisió i actualització de la documentació que conté el PAU, la investigació de possibles sinistres, les auditories i també els simulacres que es considerin necessaris per practicar nous escenaris o reforçar alguns procediments d'actuació.

El **pla de millora i manteniment** té per objecte:

Objectius del pla de millora i manteniment del PAU

- Mantenir adequadament les instal·lacions que poden generar una emergència limitant la seva perillositat.
- Mantenir periòdicament els mitjans de protecció i evacuació perquè en tot moment es trobin en perfectes condicions d'ús i capacitats de reacció.

S'hauran de descriure i programar les **accions i recursos adequats** per al manteniment i actualització del pla d'autoprotecció i la seva eficàcia que, així mateix, s'haurà de documentar, tant el que es preveu, com la **memòria de les actuacions realitzades** en el procés de manteniment del PAU.

És recomanable realitzar una **programació anual** on es detallin les accions de manteniment del pla.

Dins del programa d'actuacions l'objectiu serà **comprovar l'eficàcia i l'estat d'actualització** dels següents aspectes:

- Reciclatge i estat de formació i informació.
- Substitució i reposició de mitjans materials i recursos humans.
- Realització de simulacres d'emergència, almenys una vegada a l'any, de la qual cosa es deduiran les conclusions destinades a assolir una major efectivitat i millora del pla.
- Revisió i actualització de tota la documentació. El pla ha de ser revisat de manera integral, almenys, amb una periodicitat no superior a tres o quatre anys.
- Resultat de les auditories i inspeccions i grau d'eficàcia de les mateixes.

S'han de programar les **actuacions i substitucions** a portar a terme, amb l'assignació corresponent i adequació de **mitjans materials i recursos** (econòmics i humans). Aquestes operacions han d'estar en coordinació amb altres programes específics de manteniment que pugui tenir l'activitat.

S'inclouran els **mecanismes de revisió del pla** i s'establiran els procediments i responsabilitats per la incorporació de millores tecnològiques i les experiències adquirides durant la implantació i en les valoracions dels incidents o aspectes de millora.

5.1 Programa de formació

S'haurà de programar una **formació de reciclatge** al personal respecte a la formació que van rebre inicialment amb els canvis que es vagin introduint en el pla com a conseqüència de les propostes de millora que puguin sorgir amb els simulacres o a causa de possibles canvis interns de l'organització. Com a conseqüència de la realització de simulacres, caldrà programar un calendari amb propostes de millora detectades durant l'exercici que hauran de realimentar la formació inicial del personal de l'activitat.

També, cada vegada que canviïn les condicions de les instal·lacions, els procediments de treball, s'incorporin noves tecnologies, etc. s'haurà de revisar el pla d'autoprotecció i, possiblement, caldrà dur a terme un reciclatge del personal.

Quan s'incorpori **personal nou** se'ls impartirà la mateixa formació que es va donar inicialment a la resta del personal.

Independentment de les casuístiques anteriors, encara que no es produeixin modificacions en el PAU caldrà realitzar una **formació de recordatori** al personal.

5.2 Programa de manteniment de mitjans i recursos

El PAU és una eina de treball que servirà per conèixer millor les **instal·lacions**, les mancances i l'acompliment o no amb la normativa vigent.

Els mitjans i recursos en cas d'emergència s'hauran de mantenir i verificar de forma regular, netejats, reparats o substituïts quan sigui necessari, de forma que conservin sempre les seves qualitats intrínseques i de funcionament. Per això, caldrà elaborar un programa de manteniment dels mitjans i recursos amb la **periodicitat de revisió corresponent** d'acord amb la normativa.

5.3 Programa de revisió i actualització de la documentació del PAU

El PAU de l'activitat té una vigència indeterminada, però s'ha de mantenir actualitzat i es revisa, al menys, amb una **periodicitat no superior a quatre anys**. Aquests tràmits es veuran amb més detall al tema **C5.3 Actualització i avaluació d'un PAU**.

5.4 Investigació de sinistres

Quan es produeixin **incidències reals** en l'activitat que suposin l'activació del pla d'autoprotecció s'investigaràn les causes del seu origen, propagació i conseqüències. També s'hauran d'investigar **totes les incidències** que hagin donat lloc a una **alarma**, fins i tot si es tracta d'una falsa alarma, omplint un registre intern de l'actuació realitzada i de les causes de la mateixa. En cas que la legislació vigent ho indiqui, s'haurà de comunicar la incidència a l'administració competent. Per a totes les activitats incloses al Decret 30/2015 és obligatori l'avís al 112, CECAT i/o CRA.

Caldrà **analitzar**:

- Les possibles causes que han ocasionat la incidència i les seves conseqüències.
- La reacció dels equips d'emergència i el funcionament dels equips de protecció.
- L'efectivitat del pla d'evacuació.
- El comportament de la resta de persones.

Segons estableix el RD 2267/2004, pel qual s'aprova el Reglament de seguretat contra incendis en els establiments industrials, aquesta investigació s'haurà de concretar en un informe que es remetrà a l'òrgan competent de la comunitat autònoma. Haurà de comunicar-se en un **termini màxim de 15 dies** qualsevol incendi que es produeixi en un establiment industrial i en el qual es produeixi, almenys, una de les següents circumstàncies:

- Danys personals que requereixin atenció mèdica externa.
- Paralització total de l'activitat industrial.
- Paralització parcial superior a 14 dies de l'activitat industrial.
- Danys materials superiors a 30.000 euros.

Per a la realització de les investigacions que estableix el RD 2267/2004 s'haurà de requerir de l'**ajuda d'especialistes** en investigació de causes.

Simulacions pràctiques per investigació d'incendis

Una vegada realitzada la investigació, es podran posar en pràctica les **mesures correctores** que siguin necessàries.

5.5 Programa d'auditories

Definició

L'**auditoria** consisteix en una comparació entre la realitat objectivable i allò que conté el pla d'autoprotecció amb l'objectiu d'emetre una opinió o judici sobre el grau d'ajustament entre totes dues.

Existeixen diversos **tipus d'auditoria**.

- L'**auditoria operativa** emet un judici sobre el grau d'assoliment dels objectius, és a dir, sobre què es va planificar i què s'ha executat realment en el pla.
- En el cas que es vulgui fer una auditoria més extensa que abasti totes les dimensions de l'organització a banda de l'ajustament entre planificació i realització, es parlarà d'una **auditoria organitzativa**.

Les auditories es poden fer **amb mitjans interns o externs** i el resultat serà un informe d'auditoria.

6. Proposta del programa d'implantació d'un PAU

Un cop vistes totes les fases necessàries per la correcta implantació d'un PAU, a continuació es proposa, com a exemple, un **programa d'implantació** amb un **esquema operatiu concret** que engloba totes les fases ordenades cronològicament.

Proposta de programa d'implantació d'un PAU	
1	Designació del/de la cap de l'emergència per part de la direcció de l'activitat i de les persones en qui delegui amb funcions concretes d'implantació i coordinació del PAU.
2	Elaboració del calendari de formació del personal (formació general i específica per personal directiu, coordinadors/ores i equips d'emergència).
3	Formació general del personal.
4	Redacció de les consignes de prevenció i d'intervenció o actuació en cas d'emergència per les persones treballadores o usuàries.
5	Selecció i formació per part del/de la cap de l'emergència dels membres dels equips d'emergència .

Proposta de programa d'implantació d'un PAU

6

Redacció de les **consignes de prevenció i de fitxes concretes d'actuació** en cas d'emergència per les persones integrants dels equips del pla d'emergència.

7

Realització de **simulacres parcials** per les persones integrants dels equips d'emergència.

8

Revisar i donar compliment de totes les dades del PAU (**mitjans i recursos**).

9

Manteniment del PAU (periodicitat de revisions, formacions, etc.).

10

Simulacre general.

11

Aplicació de **mesures correctores i realimentació** del pla.

12

Aspectes de millora a tenir en compte pel següent programa d'implantació.

b) Simulacres

Introducció

La realització d'un **simulacre** de supòsit d'activació de PAU és obligatòria **una vegada a l'any** per a totes les activitats incloses en l'àmbit d'aplicació del Decret 30/2015, amb excepció de les activitats desenvolupades de caràcter temporal. Els simulacres es poden fer amb coneixement previ o no de l'inici del simulacre (ho decidirà el o la cap d'emergència).

La realització de simulacres d'emergència, amb la periodicitat i condicions que fixa l'article 13 del Decret 30/2015 impliquen l'activació total o parcial de les accions que conté el manual d'actuació i tenen com objectiu la verificació i comprovació de:

- La capacitat del personal adscrit a l'organització de resposta.
- L'entrenament de tot el personal de l'activitat en la resposta davant una emergència.
- La suficiència i idoneïtat dels mitjans i recursos assignats.
- L'adequació dels procediments d'actuació.
- La validació del correcte funcionament del procediment de comunicació de les emergències.

Aquestes pràctiques i simulacres impliquen la **detecció d'errors i aspectes a millorar**, aspectes que un cop corregits comportaran una major eficàcia de les actuacions realitzades *a posteriori*. Les conclusions de l'avaluació del simulacre s'han de tenir en compte en l'actualització del pla d'autoprotecció.

Posteriorment a la realització dels simulacres i en el termini de vint dies hàbils a comptar d'haver-los fet, la persona titular o responsable de l'activitat ha d'elaborar un informe d'autoavaluació signat pel cap de l'emergència. Aquests informes sobre l'**avaluació dels simulacres** s'han de guardar i els ha de facilitar a l'Administració competent en el cas que aquesta els demani.

1. Programació del calendari d'exercicis i simulacres

S'establiran les **dates per a la realització dels simulacres**, i també s'establiran els **criteris** que justifiquin la realització de nous simulacres.

La periodicitat dels simulacres s'ha d'establir d'acord amb el Decret d'autoprotecció. En aquest sentit, el Decret exposa que totes les activitats incloses al seu àmbit d'aplicació estan obligades a organitzar simulacres amb una **periodicitat mínima anual**, excepte les activitats de caràcter temporal.

Pel que fa a les diferents activitats incloses a l'àmbit d'aplicació del Decret que es trobin **físicament en un mateix centre, establiment, espai, instal·lació o dependència**, així com en el cas de les infraestructures viàries o ferroviàries amb instal·lacions incloses a l'annex I del Decret, s'admet la realització d'un únic simulacre amb periodicitat mínima anual, sempre i quan **hi participin totes les activitats incloses**, d'acord amb el pla d'autoprotecció integral únic que han d'elaborar en virtut d'allò que preveu l'article 13 del Decret.

2. Decisió i responsables

Es recomana prendre la **decisió de fer el simulacre** en la reunió de direcció de corresponent. S'assignaran les persones responsables i la data aproximada per a la seva execució. Pot ser interessant modificar les condicions de realització del simulacre a nivell d'horaris, manca de personal, obres en l'edifici, etc., per comprovar la reacció de les persones que hi intervenen.

En un primer moment s'han de tractar les **responsabilitats** dels diferents participants en el simulacre. La preparació d'aquests simulacres generals és llarga i complexa i cal que hi hagi una persona responsable que supervisi tota aquesta preparació.

La persona responsable de la implantació designarà a qui consideri oportú el plantejament del simulacre i la seva **coordinació i preparació**. Al final de l'exercici haurà de fer un informe amb les conclusions, errors observats i suggeriments, tot tenint en compte les opinions de tots els equips i les persones responsables de la realització del simulacre; tal com es recull a la part d'avaluació del simulacre.

3. Preparació del simulacre

És necessari que es programi la realització de **simulacres periòdics** per posar en pràctica les **instruccions d'actuació previstes** al PAU. Amb el simulacre es comprova si el sistema d'autoprotecció dissenyat és o no vàlid.

Els simulacres s'executaran d'acord amb un supòsit prèviament dissenyat i es perseguiran tots o alguns dels següents **objectius generals**:

Objectius dels simulacres periòdics
• Comprovar la resposta de l'organització davant d'una emergència.
• Capacitar el personal adscrit a l'organització de resposta.
• Entrenar tot el personal de l'activitat en la resposta davant una emergència.
• Controlar els temps de reacció, evacuació, confinament, etc.
• Comprovar la rapidesa de resposta dels equips.
• Comprovar la idoneïtat dels procediments d'actuació.

Objectius dels simulacres periòdics

- Validar el correcte funcionament del procediment de comunicació de les emergències.
- Comprovar el funcionament dels mitjans de protecció.
- Comprovar la suficiència i idoneïtat dels mitjans i recursos assignats.
- Comprovar la ubicació dels mitjans de protecció i el seu estat.
- Comprovar la correcta senyalització.
- Detectar de forma anticipada possibles punts dèbils en les actuacions previstes en els procediments establerts.
- Detectar circumstàncies no contemplades al PAU.
- Modificar el PAU en base a les conclusions obtingudes i formació a tot el personal.
- Altres que considerin les persones responsables de la implantació.

Les tasques de **disseny del simulacre** poden executar-se d'acord amb les fases que s'enumeren i es detallen a continuació.

3.1 Abast, participació de mitjans externs, escenari del simulacre

L'activitat haurà de **presentar als participants l'escenari del simulacre** i explicar les tasques que es duran a terme. També s'exposen quins aspectes interessa més aprofundir per tal que el simulacre sigui de profit. Entre totes les persones participants es concreten certs aspectes que podien estar oberts en funció de la disponibilitat dels implicats.

També es presentarà la proposta de calendari amb les properes reunions i es consensuarà amb la resta de participants. Així doncs, les qüestions que cal abordar són:

1

Abast del simulacre

Cal definir si es duran a terme **totes les accions** contemplades al PAU (desplegament total de l'estructura del pla) o si es posaran en pràctica **actuacions parcials**. És a dir, es definirà el tipus de simulacre que es vol practicar i el nivell de desplegament del pla (parcial, general, etc.).

D'acord amb l'article 13 del Decret, totes les activitats incloses en el seu àmbit d'aplicació estan obligades a realitzar simulacres amb una periodicitat mínima anual, excepte les activitats desenvolupades de caràcter temporal.

2

Participació dels mitjans externs

Es valorarà la idoneïtat de demanar la participació a mitjans d'emergència externs durant el simulacre.

Les **activitats afectades pel l'annex I, epígraf A del Decret 30/2015**, en cas de preveure en el seu simulacre la **mobilització de mitjans externs de titularitat de la Generalitat de Catalunya** (Bombers, Mossos d'Esquadra, SEM, etc.), la Direcció General de Protecció Civil recomana fer la petició de participació d'aquests mitjans externs amb una **antelació mínima de 2 mesos** a la següent adreça electrònica: simulacres_pc@gencat.cat enviant-hi el formulari que és a la pàgina web: http://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/proteccio_civil/paus_hermes/

Les **activitats afectades pel l'annex I, epígraf B del Decret 30/2015**, en el cas de proposar en els simulacres la **mobilització de mitjans externs** a l'activitat que siguin de **titularitat municipal**, es recomana que l'**antelació mínima** per comunicar-ho a l'òrgan competent en matèria de protecció civil sigui de **dos mesos** i que es faci a través del registre electrònic corresponent per a aquest tràmit.

Segons l'art. 13.4: "Tots els simulacres que comportin accions que puguin provocar **trucades al Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 de Catalunya o al CECAT** s'han de comunicar a l'Administració competent, a través del registre corresponent, amb una **antelació mínima de quinze dies hàbils**". En aquest cas, la comunicació dels simulacres s'han de fer mitjançant un correu electrònic al Servei d'Implantació a la bústia a: simulacres_pc@gencat.cat, i enviar-hi el formulari que hi ha a la pàgina web indicada en el punt anterior:

(http://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/proteccio_civil/paus_hermes/)

D'acord amb l'article 13.6 del Decret d'autoprotecció, la direcció general competent en matèria de protecció civil o bé l'ajuntament ha de valorar la conveniència i necessitat que personal tècnic al seu servei o personal d'entitats col·laboradores de l'Administració facin el seguiment de l'evolució del simulacre quan hi participin serveis públics..

3

Escenari del simulacre

L'escenari és un punt clau a l'hora de definir l'abast del simulacre. Per això, cal marcar les pautes que se segueixen per l'elecció de "l'accident" que té lloc durant el simulacre.

Caldrà determinar entre altres aspectes relacionats amb l'escenari:

- El tipus de simulacre que es vol practicar: incendi, evacuació, confinament, etc.
- El lloc concret on s'iniciarà l'emergència i les zones que es veuran afectades.
- La data i l'hora.
- La possibilitat de participació dels mitjans externs.
- La quantitat de persones que hi participaran.

4 Informació

Es recomana informar les persones usuàries de l'activitat si així ho estableix alguna norma o ho decideix la direcció, però sense avisar del dia ni hora exactes.

5 Calendari

Es presentarà un calendari amb les reunions de preparació del simulacre, amb les reunions i accions necessàries prèvies al simulacre i amb la data de realització de l'exercici, si es té. En aquest cas es determinarà el dia i l'hora del simulacre i s'intentarà mantenir el factor sorpresa.

Important

Cal tenir en compte que la participació efectiva dels mitjans externs queda supeditada a la disponibilitat d'aquests mitjans, amb la possibilitat de proposta motivada d'una data alternativa. En cas que es decideixi i sigui possible la participació d'equips d'ajuda externa, cal recordar que no coneixen l'edifici com el personal i és fonamental que en el simulacre se'ls recepcioni i informi de la situació quan arribin a la instal·lació i que disposin d'un joc de plànols complet en el qual puguin veure la ubicació dels mitjans d'autoprotecció, els recorreguts i les sortides d'evacuació, entre altres.

3.2 Actuacions i cronologia

A continuació, caldrà treballar la **cronologia** del simulacre i temporalitzar aproximadament les actuacions que caldria dur a terme en la situació en la qual es faci la simulació. D'aquesta manera es podrà avaluar l'ajustament de les actuacions reals a les actuacions previstes després del simulacre.

També es definirà el **nombre d'efectius humans i materials** que participaran en el simulacre. Es tractarà també el tema de les persones ferides. Es plantejarà la possibilitat de simular persones afectades com a conseqüència de l'emergència. Es comentarà la possibilitat de distribuir observadors i observadores en els punts estratègics que volem avaluar.

En el cas que participin **mitjans externs** s'oferirà la possibilitat que els grups operatius destinin **observadors i observadores** de la seva organització en els llocs de treball respectius. S'informarà de la possibilitat que aquestes persones portin armilla o algun altre element que els diferenciï dels o de les actuants i figurants, si n'hi ha.

1 Actuacions i verificació de les trucades d'emergència

Caldrà definir el nombre de participants i concretar les seves actuacions durant l'exercici de forma cronològica. S'ha de comprovar quines són les **comunicacions que l'activitat ha de fer** en cas d'un accident o emergència i que caldrà posar a prova durant el simulacre. L'article 12.1 del Decret d'autoprotecció estableix la informació mínima que s'haurà de facilitar a les autoritats competents i que haurà de constar al pla d'autoprotecció.

2 Recursos humans i materials

S'avaluaran els **recursos humans i materials necessaris per executar el simulacre**. S'analitzaran els mitjans humans i materials que es posaran a disposició del simulacre:

- Els punts estratègics de control de les actuacions.
- Els observadors i observadores que cobriran aquests punts i elaboració de les fitxes perquè anotin les actuacions més rellevants (ítems que es volen avaluar, *timings*, observacions, etc.). També caldrà veure si han de portar armilla o algun altre element que els diferenciï dels o de les actuants i figurants.
- Cartells informatius de realització del simulacre.
- Element iniciador de l'emergència.

3 Persones ferides

Un cop ja es coneix les persones ferides que se simularan, es poden fer les gestions per aconseguir les persones figurants i organitzar la seva participació.

4 Observadors i observadores

Per avaluar si s'han complert el objectius del simulacre i per detectar la necessitat de millores s'ha de **distribuir observadors i observadores en els llocs més estratègics d'actuació**. La seva funció és comprovar quines són les actuacions que es fan en cada punt per gestionar l'emergència simulada, amb la idea de detectar punts forts i possibles punts febles, per millorar-los en un futur, tot fent les modificacions oportunes en el pla.

Una vegada concretats els punts que es vol cobrir amb observadors i observadores i les persones que compliran les seves funcions se'ls informará de quins són els **punts que es vol avaluar**.

Es recomana que es preparin **fitxes de recollida d'informació** amb les qüestions que es vol avaluar en cada punt estratègic: *timings*, actuacions, coordinació, etc. Aquestes fitxes es faran arribar als observadors i observadores alguns dies abans del simulacre perquè puguin veure quines qüestions hauran d'avaluar. S'ha d'enfocar aquesta fitxa a l'obtenció d'informació per elaborar l'informe final de valoració del simulacre.

Es valorarà la possibilitat de convocar a la reunió els mitjans d'ajuda externs encara que no participin en el simulacre perquè coneguin l'escenari del simulacre i visitin, eventualment, les instal·lacions de l'activitat.

3.3 Organització i tractament

En aquesta **reunió de treball** s'acabaran de concretar, d'una banda, totes les qüestions a nivell organitzatiu que encara no s'han tancat relacionades amb les actuacions del personal que hi participarà.

Pel que fa a la **premsa**, es determinarà el paper dels mitjans de comunicació locals en cas que n'hi hagin i així s'hagi previst.

3.4 Avís a l'organisme competent en matèria de protecció civil

D'acord amb el Decret d'autoprotecció, les persones titulars de les activitats i centres d'interès per a la protecció civil de Catalunya d'acord amb l'annex I part A,¹ i les persones titulars de les activitats i centres d'interès per a la protecció civil local, prèviament a la realització dels simulacres han d'informar-ne a la direcció general competent en matèria de protecció civil o a l'òrgan municipal competent en matèria de protecció civil, respectivament, i facilitar com a mínim, les **dades** que figuren a l'annex V del Decret 30/2015:

1. Dades generals:

- a. Nom de l'establiment.
- b. Adreça completa.

2. Objectius del simulacre

3. Escenari:

- a. Breu descripció de l'escenari accidental contemplat al PAU i l'ocurrència del qual se simularà.
- b. En el cas de ser una instal·lació afectada per la normativa d'accidents greus cal indicar de quina hipòtesi accidental es tracta.
- c. En el cas que es tracti d'edificis oberts al públic on es practiqui l'evacuació cal indicar quins seran els punts de reunió, si n'hi ha més d'un definit en el pla.

---

¹ Vegeu les recomanacions que hi ha a la pàgina web http://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/proteccio_civil/paus_hermes/

D'acord amb 13.4: "Tots els simulacres que comportin accions que puguin provocar **trucades al Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 de Catalunya o al CECAT** s'han de comunicar a l'Administració competent, a través del registre corresponent, amb una **antelació mínima de quinze dies hàbils**". En aquest cas, la comunicació dels simulacres s'ha de fer mitjançant un correu electrònic al Servei d'Implantació a la bústia a: simulacres_pc@gencat.cat, i enviar-hi el formulari que hi ha a la pàgina web:

http://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/proteccio_civil/paus_hermes/

3.5 Revisar les instal·lacions

Abans de la realització del simulacre es revisaran les **instal·lacions i sistemes de seguretat** de l'activitat per comprovar el seu funcionament per detectar, de forma anticipada, possibles millores.

4. Execució del simulacre

1 Reunió prèvia

Una hora abans del simulacre, aproximadament, es farà una **reunió amb els organitzadors del simulacre** per comprovar les actuacions previstes el guió i com es desencadenarà el succés: primera trucada d'avís de l'emergència.

També es repassaran els mitjans humans i materials necessaris i es comprovarà si es disposa de tots ells.

Si hi ha figurants cal donar indicacions sobre què els hi passaria en una situació real i com s'haurien de comportar.

2 Ubicació dels observadors i observadores

Tot seguit **s'ubicarà als observadors i observadores als punts corresponents** i es comprovarà que estan al lloc adequat i que porten armilla o algun altre element diferenciador. Se'ls donaran les indicacions necessàries.

3 Execució del simulacre

Les actuacions es realitzaran de manera idèntica a les que es realitzarien en cas d'una emergència real, amb la diferència que en les comunicacions a les sales d'emergència (112, CRA o CECAT) caldrà indicar que es tracta d'un simulacre.

La **seqüència d'execució del simulacre** és la següent:

Seqüència de l'execució d'un simulacre	
1	Inici de l'emergència: es posarà en pràctica el succés iniciador (trucada, detector de fum, incendi, etc).
2	Primers avisos: es posaran en pràctica els avisos previstos tot indicant sempre que es tracta d'un simulacre.
3	Desenvolupament: s'executaran les actuacions previstes.
4	Fi del simulacre: un cop realitzades totes les actuacions, les persones responsables decidiran la finalització del simulacre i es comunicarà al personal propi i a les sales d'emergència que corresponguin.

5. Avaluació del simulacre

L'avaluació del simulacre ha de servir per **saber si s'han assolit els objectius del simulacre**. Per això, es disposa d'una sèrie d'observadors i observadores distribuïts en els punts més estratègics.

1 Reunió post simulacre

Un cop finalitzat el simulacre es recomana fer una **reunió de valoració** per extreure les primeres impressions i valorar, a grans trets, els punts forts i els aspectes de millora. Les conclusions seran les referents als temps de resposta, actuacions previstes, procediments, ús dels equips de protecció, equips d'emergència, coordinació, comunicacions, incidències, etc.

2 Informe de valoració

Després de la reunió de valoració s'elaborarà un **informe general de valoració** que recollirà totes les observacions fetes durant el simulacre, les dels informes rebuts i les conclusions de la reunió post simulacre.

D'acord amb els articles 13.4 i 13.5 del Decret d'autoprotecció, la persona titular o responsable de l'activitat ha d'elaborar en el **termini de 20 dies hàbils** a partir de la realització del simulacre un informe d'autoavaluació signat pel/per la cap de l'emergència, així com detallar les accions de millora, si cal, i diferenciar tant les que comporten canvis en el PAU com les d'implantació. Cal recordar que la persona titular del centre o l'activitat ha de disposar en tot moment dels informes d'autoavaluació esmentats i els ha de facilitar a l'Administració competent quan aquesta els hi requereixi.

3 Solució de problemes detectats. Propostes de millora

Quan es realitzi un simulacre s'analitzarà i se'n farà una **investigació o control** com si es tractés d'un cas real, amb la finalitat de comprovar l'efectivitat del PAU ja sigui de forma general o de la part que s'hagi posat en pràctica.

D'acord amb l'avaluació anterior s'haurà d'establir un pla d'acció que permeti establir **mesures de correcció o preventives** per cadascun dels errors que s'hagin detectat.

S'hauran de planificar les actuacions necessàries per executar les propostes de millora amb un calendari de treball.

6. Proves d'alarma i megafonia

A banda dels exercicis i simulacres és necessari executar proves **periòdiques de la megafonia interna** per assegurar que en cas d'emergència no hi hagi deficiències en els avisos.

També és possible aprofitar la realització dels simulacres per posar a prova els sistemes d'alarma i megafonia.

Informació prèvia

Cal avisar tot el personal de la prova d'alarma i megafonia i s'haurà de definir clarament si es tracta d'una prova purament tècnica (ningú ha de fer actuacions) o si es vol aprofitar per practicar alguna actuació i indicar quina. S'aprofitarà la prova per informar sobre la cobertura, abast i ubicació dels polsadors d'alarma i també de la instal·lació de megafonia, si escau.

Execució tècnica de la prova de megafonia

Es posaran en pràctica les actuacions necessàries per activar els sistemes d'alarma i megafonia de l'activitat. Es verificarà que la transmissió de l'alarma arribi a totes les dependències i es comprovarà que no hi hagi "zones sordes".

Incorporació de millores

En cas que sigui necessari, s'incorporaran els mitjans corresponents per millorar i/o reforçar el sistema d'avís.

C5.2 Programa de manteniment d'un PAU

Introducció

El manteniment d'un PAU engloba totes les **actuacions necessàries** per assegurar en el temps les condicions i els mitjans definits en el PAU. De fet, és una finalitat del Decret 30/2015, article 2.f):

Cita

“Assegurar l'existència i el manteniment dels mitjans mínims d'autoprotecció per part de les activitats i centres i a través del control periòdic per part de l'Administració, tant autonòmica com local.”

Aquest **manteniment** inclou els àmbits següents:

- Instal·lacions i mitjans de protecció contra incendis i d'autoprotecció.
- Instal·lacions generadores de risc.
- Inspeccions i auditories.
- Anàlisi d'incidents i accidents.
- Manteniment del document: actualitzacions i revisions.

Segons l'article 4 del Decret d'autoprotecció, el manteniment és **responsabilitat de les persones titulars de les activitats i centres**:

Cita

“h) Mantenir, actualitzar i revisar el pla d'autoprotecció de l'activitat.”

L'article 8.3 del Decret 30/2015 preveu que en les activitats i centres d'interès per a la protecció civil de Catalunya, d'acord amb l'epígraf A de l'annex I, es pot establir un **comitè d'autoprotecció**, que té com a missió preveure les accions de gestió, implantació i manteniment del pla d'autoprotecció i d'assessorament.

L'article 10.d) de l'esmentat decret també recull que, de forma quadriennal, la persona titular o responsable de l'activitat ha d'elaborar un informe de descripció de les actuacions de manteniment del pla signat pel cap de l'emergència.

1. Manteniment de les instal·lacions

Cal reflectir en el PAU el programa de les operacions preventives o de manteniment de les instal·lacions, equips, sistemes i altres elements de risc, definits al pla d'autoprotecció, tant de les instal·lacions que puguin generar risc com de les instal·lacions de protecció. El PAU ha de **garantir el control i l'operativitat**.

La **direcció del pla d'autoprotecció** haurà de valorar l'estat de **manteniment de les instal·lacions** i serveis generals de l'edifici que poden ser utilitzats pels equips d'emergències mitjançant:

- Descripció del manteniment preventiu de les **instal·lacions de risc o susceptibles d'originar un incendi** (electricitat, aparells a pressió, instal·lacions petrolíferes, emmagatzematge de productes químics, campanes extractores, màquines, climatització, ventilació i extracció, etc.), per al seu control.
- Descripció del manteniment preventiu dels **sistemes de protecció contra incendis** (resistència al foc, reacció al foc, mitjans d'extinció manual i automàtica, detecció, alarma i senyalització), que garanteixi l'operativitat i la capacitat d'evacuació de les instal·lacions.
- **Planificació de les inspeccions de seguretat** dels sistemes de protecció contra incendis.

Els sistemes de protecció contra incendis, així com les instal·lacions susceptibles d'ocasionar un incendi, s'han de sotmetre a les **condicions generals de manteniment i ús** establertes en la legislació.

1.1 Instal·lacions i mitjans d'autoprotecció

Cal reflectir en el PAU **qui i com fa el manteniment** de:

- Les instal·lacions de protecció contra incendis: normalment es faran d'acord amb el CTE i altres normatives de referència (extintors, BIE, columna seca, hidrants, canons d'escuma, equips d'extracció de fums, etc.).
- Els mitjans de protecció personal disponibles.
- Altres instal·lacions de suport per a l'autoprotecció com ara megafonia, senyalització, etc.

Hi ha tot un seguit de tasques de manteniment per cadascun d'aquests equips i instal·lacions d'autoprotecció. Alguns exemples concrets es troben detallats al final d'aquest tema, a l'**Annex 1. Manteniment de les instal·lacions i dels mitjans d'autoprotecció**.

1.2 Instal·lacions de risc

Cal reflectir també en el PAU qui i com fa el manteniment de les **instal·lacions que són susceptibles d'originar una emergència**. En general, caldrà prendre com a referència allò que defineixi la normativa sectorial corresponent pel que fa al manteniment.

Aquestes revisions podran ser realitzades per personal propi o per organismes de control. Després de la revisió s'obtindrà un **certificat** corresponent.

1.3 Exemple de mínims

En **instal·lacions senzilles**, com llars d'infants, la informació mínima per dur el control de les revisions corresponents s'hauria d'enregistrar en un quadre similar a aquest:

Instal·lació	Dades de l'empresa de manteniment	Data de l'última revisió
Instal·lació protecció contra incendis	Nom: Telèfon: Data de contracte:	
Calderes (calefacció)	Nom: Telèfon: Data de contracte:	
Ascensors	Nom: Telèfon: Data de contracte:	
Instal·lació elèctrica	Nom: Telèfon: Data de contracte:	
Altres	Nom: Telèfon: Data de contracte:	

2. Auditories i informes

2.1 Anàlisi d'accidents i incidents

Important

L'**anàlisi històrica** és la font principal a l'hora d'analitzar els riscos d'una instal·lació o centre, i al mateix temps l'anàlisi de les actuacions davant un incident o accident real permeten també millorar l'operativitat del pla.

És per tot això que, com a mínim, cal mantenir un **registre d'incidents i accidents** a partir dels quals cal analitzar:

- Si aquell risc estava contemplat en el pla d'autoprotecció.
- Si es van dur a terme les accions adients.
- Si aquestes accions es van fer seguint els procediments preestablerts.
- Avaluar possibles millores.
- Altres consideracions a criteri de les persones actuants.

Un **exemple molt bàsic de registre** seria una taula com la següent:

Data	Hora	Lloc	Tipus d'incident o accident	Aspectes remarcables

D'altra banda, els centres productius com és el cas de les **empreses afectades per la normativa de prevenció d'accidents greus amb substàncies perilloses** (empreses Seveso) han de fer per normativa informes de tots els accidents, amb la informació necessària per a una anàlisi completa de l'accident pel que fa als aspectes tècnics, d'organització i de gestió.

El Reial decret 1196/2003, del 19 de setembre, pel qual s'aprova la Directriu bàsica de protecció civil per al control i la planificació davant el risc d'accidents greus en què intervenen substàncies perilloses (publicat al BOE 242, de 9 de setembre de 2003) estableix que l'informe de l'accident ha d'incloure els tres nivells següents:

Informe de l'accident	
Identificació de l'accident	S'hi recull la informació bàsica que identifica l'accident de manera inequívoca: l'establiment, el tipus d'activitat, la data i l'hora de l'accident, etc. Aquest informe d'una sola pàgina ha d'acompanyar tant l'informe immediat com el detallat.
Informe de l'accident	
Informe immediat	Aquest informe, d'una sola pàgina, s'ha d'enviar com el seu nom indica en el termini més breu possible (d'1 a 3 dies després de l'accident). La seva finalitat és recollir la informació bàsica i concisa que descriu les característiques més importants de l'accident: tipus d'accident, substància implicada, font directa, causes suposades, efectes immediats, mesures d'emergència preses, lliçons apreses.
Informe detallat	Aquest informe conté la informació més rellevant quant a l'anàlisi de l'accident i és enormement important que s'empleni. La seva tramesa s'ha de fer en el termini màxim d'1 mes després de l'accident. L'informe està subdividit en tres parts: <ul style="list-style-type: none"> • Succés: descripció detallada de l'accident en si. • Conseqüències: descripció de les conseqüències sobre persones, béns i medi ambient. • Resposta: descripció de les mesures preses tant d'emergència com de tipus legal.

Correspon al tècnic competent redactor del PAU reflectir els **procediments d'anàlisi d'incidents i accidents** al centre o instal·lació de manera raonable en funció de la seva complexitat. La proposta, seguiment i validació interna d'aquests informes podria ser una tasca del comitè d'autoprotecció (per a les activitats de les part A del catàleg).

En concret, l'article 12.5. del Decret 30/2015, com a norma general i sense perjudici d'altres disposicions sectorials, obliga a transmetre (a la direcció general competent o a l'ajuntament) **un informe dels accidents** en un **termini màxim de set dies hàbils**, tot incloent tant les conseqüències com les possibles causes de l'emergència, així com una estimació de la població afectada per l'emergència.

Aquest **informe** ha de detallar, com a mínim, els aspectes següents:

- Descripció de l'emergència i de les seves causes.
- Cronologia de les actuacions reals i de les actuacions previstes al PAU.
- Mesures de protecció preses (confinament o evacuació dels i de les ocupants)
- Aspectes del PAU a millorar o modificar, com a resultat de l'experiència derivada de l'emergència.

2.2 Auditories i inspeccions

Les **auditories i inspeccions** serveixen per fer un **examen sistemàtic i planificat** dels sistemes implantats a l'establiment, tant de naturalesa tècnica com organitzativa i de la gestió de les emergències. Tant la direcció general competent en matèria de protecció civil de la Generalitat com les autoritats locals podran fer periòdicament controls i inspeccions de les activitats afectades pel Decret 30/2015, amb l'objectiu de vetllar pel compliment de les obligacions imposades en matèria d'autoprotecció.

La **inspecció en un establiment** s'ha d'encaminar als aspectes següents:

Objectius de les inspeccions dels establiments
<ul style="list-style-type: none"> • Comprovar que la persona titular de la instal·lació o centre ha pres les mesures apropiades per a la prevenció d'accidents i la limitació de les seves conseqüències.
<ul style="list-style-type: none"> • Confirmar que les dades i la informació que conté el PAU reflecteixen fidelment l'estat i les condicions de l'establiment, centre o instal·lació.
<ul style="list-style-type: none"> • Confirmar que hi ha una planificació per a l'actuació en cas d'emergències.
<ul style="list-style-type: none"> • Confirmar que el personal de l'establiment està informat i format sobre les mesures de prevenció, protecció i actuació en cas d'accident.

Després de cada inspecció s'ha d'elaborar un **informe** que reflecteixi el **nivell de compliment de la normativa** respecte a l'objecte de la inspecció, en aquest cas, el compliment de les obligacions imposades en matèria d'autoprotecció. L'informe ha de contenir, **com a mínim**:

- L'abast de la inspecció i de les parts de l'establiment afectades.
- L'avaluació dels sistemes inspeccionats que hi ha a l'establiment.
- L'anàlisi del compliment de l'industrial amb els requisits de la legislació nacional i autonòmica relacionada.
- La identificació de les situacions anòmales per a les quals sigui necessari prendre mesures correctores, i incloure els terminis i el pla d'implantació de les mesures esmentades.

A partir d'aquestes inspeccions es farà un **seguiment de l'execució del pla d'implantació** de les mesures correctores.

Més enllà de les inspeccions de l'Administració, cal reflectir en el PAU les **auditories i inspeccions internes i externes** que s'hi realitzen, relacionades amb el PAU o amb les instal·lacions significatives o amb els procediments operatius, i conservar la documentació adient.

2.2.1 Exemple: túnel de carretera

Les **inspeccions de seguretat** que es duen a terme en els túnels són:

Actuació	Periodicitat	Empresa mantenidora
Inspecció revestiment i impermeabilització.	Bianual	Externa
Inspeccions del ferm, elements de drenatge, arquetes, etc.	De forma continuada	Externa

Es realitzen també **tasques de vigilància de forma constant** per tal de detectar i advertir sobre les possibles incidències que puguin entorpir la vialitat, tant d'elements propis com de totes les situacions originades pel trànsit, la meteorologia o altres circumstàncies externes que puguin afectar la seguretat o la comoditat dels usuaris.

Aquestes tasques corresponen a:

- **Servei de vialitat:** recorren la concessió les 24 hores de dia.
- **Personal integrat al torn de manteniment:** realitzen rondes de manteniment per a la concessió aproximadament durant el 50% del seu temps de treball.

2.2.2 Exemple centre logístic

De forma ordinària **les instal·lacions de Disalfarm reben les inspeccions de seguretat** següents:

- Inspeccions lligades al manteniment dels equips de protecció.
- Inspeccions periòdiques de l'Administració, segons la normativa vigent.
- Inspeccions de serveis externs especialitzats amb motiu de les revisions i actualitzacions del pla d'autoprotecció.
- Inspeccions específiques per part de companyies asseguradores cada 2-3 anys.
- Auditories de les empreses copropietàries

2.2.3 Exemple empresa química

En el cas de les empreses afectades per la normativa de prevenció d'accidents greus (Seveso) aquestes disposen d'un **sistema de gestió de la seguretat** en el qual s'inclou un programa detallat d'auditories de seguretat, destinades a examinar:

- L'adequació del sistema de gestió de la seguretat a una apropiada prevenció dels riscos laborals i industrials en relació a les activitats de la companyia.
- Si les activitats compleixen els requisits establerts en el sistema de gestió.
- L'eficàcia i millora del sistema de gestió en l'acompliment de la política de seguretat i protecció de la salut a l'empresa.

El resultat de les auditories serveix a la direcció o al departament de seguretat per implantar les **accions correctores** que calgui, amb assignació de **responsabilitats** i dels **recursos necessaris**.

També es realitzen auditories per part d'entitats externes independents que revisen tot el sistema de gestió respecte a la política de seguretat i els estàndards nacionals i internacionals existents. Aquestes auditories són periòdiques. Habitualment correspon també a la direcció la posada en marxa de les accions correctores resultants.

Periòdicament cal també revisar les auditories i el mateix sistema. En concret:

- Els resultats de les auditories internes i externes.
- El grau d'acompliment dels objectius i accions programats.
- El grau d'acompliment de les metodologies de treball.
- L'eficàcia real i el progrés en la millora contínua, a partir dels índexs d'accidentalitat i de gravetat dels accidents, tot valorant les baixes i les jornades perdudes.

Per últim, cal esmentar també altres **revisions sistemàtiques** com ara la vigilància del grau d'acompliment de les condicions dels permisos de treball i l'ús d'equips de protecció.

3. Manteniment documental

De la mateixa manera que s'ha parlat del manteniment de les instal·lacions cal parlar també del **manteniment del document** en si, de la informació recollida al pla d'autoprotecció. Aquest manteniment es concreta en les actualitzacions i les revisions.

Important

Convé remarcar que és especialment crític **incorporar els canvis de forma immediata** als **procediments operatius i fitxes d'actuació** interns, així com la notificació a tots els centres de coordinació externs de tots aquells canvis que afectin a la integració del PAU amb plans d'ordre superior (responsables del PAU, telèfons de contacte, etc.).

El pla d'autoprotecció inicialment redactat i homologat no és més que una **base de treball** de cara a la implantació i formació dels actuants i, al mateix temps, un document que patirà variacions constantment. Aquest document ha de reflectir sempre la realitat i per això cal actualitzar-lo i revisar-lo periòdicament per tal que no quedi desfasat respecte a la realitat de la instal·lació o centre.

Annex 1. Manteniment de les instal·lacions i dels mitjans d'autoprotecció

1.1 Equips de protecció contra incendis

A les taules següents es resumeixen les **tasques de manteniment** segons la normativa dels equips de detecció i protecció contra incendis, el Reial decret 1942/1993, de 5 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis i l'Ordre del 16 d'abril de 1998 sobre normes de procediment i desenvolupament del Reial decret 1942/1993, de 5 de novembre, pel qual es revisa l'annex I i els apèndixs del Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis.

Les operacions a realitzar pel **personal d'una empresa mantenidora autoritzada** o bé pel personal usuari o titular de la instal·lació, són les següents:

Equip o sistema	Accions a realitzar cada tres mesos
Sistemes automàtics de detecció i alarma d'incendis	<ul style="list-style-type: none"> - Comprovació del funcionament de les instal·lacions (amb cada font de subministrament). - Substitució de pilots i fusibles defectuosos, entre d'altres. - Manteniment d'acumuladors (neteja de borns, reposició d'aigua destil·lada, etc.).
Sistema manual d'alarma d'incendis	<ul style="list-style-type: none"> - Comprovació del funcionament de la instal·lació (amb cada font de subministrament). - Manteniment d'acumuladors (neteja de borns, reposició d'aigua destil·lada, etc.).
Extintors d'incendi	<ul style="list-style-type: none"> - Comprovació de l'accessibilitat, la senyalització, el bon estat aparent de conservació. - Inspecció ocular de l'anella de seguretat, precintes, inscripcions, mànega, etc. - Comprovació de l'estat de càrrega (pes i pressió) de l'extintor i del flascó de gas impulsor (si existeix). - Inspecció ocular de l'estat de les parts mecàniques (filtre, vàlvules, mànega, etc.).
Boques d'incendi equipades (BIE)	<ul style="list-style-type: none"> - Comprovació de la bona accessibilitat i senyalització dels equips. - Comprovació per inspecció de tots els components, procedint a desenrotllar la mànega en tota la seva extensió i accionament de la boca en cas de ser de diverses posicions. - Comprovació, per lectura del manòmetre, de la pressió de servei. Neteja del conjunt i greixatge de tancaments i frontisses en portes de l'armari.

Equip o sistema	Accions a realitzar cada tres mesos
Hidrants	<ul style="list-style-type: none"> - Comprovació de l'accessibilitat al seu entorn i la senyalització en els hidrants enterrats. - Inspecció visual comprovant l'estanquitat del conjunt. - Treure tapes de les sortides, engrèixar les rosques i comprovar l'estat de les juntes dels ràcords.
Sistemes fixes d'extinció: <ul style="list-style-type: none"> - Ruixadors d'aigua - Aigua polvoritzada - Pols - Escuma - Agents extintors gasosos 	<ul style="list-style-type: none"> - Comprovar que les boques de l'agent extintor o ruixadors estan en bon estat i lliures d'obstacles per al seu funcionament correcte. - Comprovació del bon estat dels components del sistema, especialment de la vàlvula de prova en els sistemes de ruixadors o els comandaments manuals de la instal·lació dels sistemes de pols, o agents extintors gasosos. - Comprovació de l'estat de càrrega de la instal·lació dels sistemes de pols, anhídrid carbònic o hidrocarburs halogenats i de les ampolles de gas impulsor quan existeixin. - Comprovació dels circuits de senyalització, pilots, etc., en els sistemes amb indicacions de control. - Neteja general de tots els components.
Sistemes d'abastament d'aigua contra incendis	<ul style="list-style-type: none"> - Verificació per inspecció de tots els elements, dipòsits, vàlvules, comandaments, alarmes motobombes, accessoris, senyals, etc. - Comprovació del funcionament automàtic i manual de la instal·lació d'acord amb les instruccions del fabricant o instal·lador. - Manteniment d'acumuladors, neteja de borns (reposició d'aigua destil·lada, etc.). - Verificació de nivells (combustible, aigua, oli, etc.). - Verificació d'accessibilitat a elements, neteja general, ventilació de sales de bombes, etc.

Equip o sistema	Accions a realitzar cada sis mesos
Hidrants	<ul style="list-style-type: none"> - Engrèixar la femella d'accionament o emplenar la cambra d'oli del mateix. - Obrir i tancar l'hidrant. - Comprovar el funcionament correcte de la vàlvula principal i del sistema de drenatge.

Equip o sistema	Accions a realitzar cada sis mesos
Columnes seques	<ul style="list-style-type: none"> - Comprovació de l'accessibilitat de l'entrada del carrer i preses de pis. - Comprovació de la senyalització. - Comprovació de les tapes i del correcte funcionament dels seus tancaments (greixatge si cal). - Comprovar que les claus de les connexions siameses estan tancades. - Comprovar que les claus de seccionament estan obertes. - Comprovar que totes les tapes de ràcords estan ben col·locades i ajustades.
Sistemes d'abastament d'aigua contra incendis	<ul style="list-style-type: none"> - Accionament i greixatge de vàlvules. - Verificació i ajust de premsaestopes. - Verificació de velocitat de motors amb diferents càrregues. - Comprovació d'alimentació elèctrica, línies i proteccions.

Les operacions a realitzar pel **personal especialitzat del fabricant o instal·lador** l'equip o sistema o pel personal de l'empresa mantenidora autoritzada són:

Equip o sistema	Accions a realitzar un cop l'any
Sistemes automàtics de detecció i alarma d'incendis	<ul style="list-style-type: none"> - Verificació integral de la instal·lació. - Neteja de l'equip de centrals i accessoris. - Verificació d'unions roscades o soldades. - Neteja i reglatge de relés. - Regulació de tensions i intensitats. - Verificació dels equips de transmissió d'alarma. - Prova final de la instal·lació amb cada font de subministrament elèctric.
Sistema manual d'alarma d'incendis	<ul style="list-style-type: none"> - Verificació integral de la instal·lació. - Neteja dels seus components. - Verificació d'unions roscades o soldades. - Prova final de la instal·lació amb cada font de subministrament elèctric.
Extintors d'incendi	<ul style="list-style-type: none"> - Comprovació del pes i pressió en el seu cas. - En el cas d'extintors de pols amb ampolla de gas d'impulsió es comprovarà el bon estat de l'agent extintor i el pes i aspecte extern de l'ampolla. - Inspecció ocular de l'estat de la mànega, broquet o llança, vàlvules i parts mecàniques.

Equip o sistema	Accions a realitzar un cop l'any
Boques d'incendi equipades (BIE)	<ul style="list-style-type: none"> - Desmuntatge de la mànega i assaig d'aquesta en lloc adequat. - Comprovació del correcte funcionament del broquet en les seves diferents posicions i del sistema de tancament. - Comprovació de l'estanquitat dels ràcords i mànega i estat de les juntes. - Comprovació de la indicació del manòmetre amb un altre de referència (patró) acoblat en el ràcord de connexió de la mànega.
Sistemes fixes d'extinció: <ul style="list-style-type: none"> - Ruixadors d'aigua - Aigua polvoritzada - Pols - Escuma - Agents extintors gasosos 	<p>Comprovació integral d'acord amb les instruccions del fabricant o instal·lador, incloent en tot cas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verificació dels components del sistema, especialment els dispositius de tir i alarma. - Comprovació de la càrrega de l'agent extintor i de l'indicador de la mateixa (mesura alternativa del pes o pressió). - Comprovació de l'estat de l'agent extintor. - Prova de la instal·lació en les condicions de la recepció.
Sistemes d'abastament d'aigua contra incendis	<ul style="list-style-type: none"> - Gamma de manteniment anual de motors i bombes d'acord amb les instruccions del fabricant. - Neteja de filtres i elements de retenció de brutícia en alimentació d'aigua. - Prova de l'estat de càrrega de bateries i electròlit d'acord amb les instruccions del fabricant. - Prova en les condicions de la seva recepció amb realització de corbes de l'abastament amb cada font d'aigua i d'energia.

Equip o sistema	Accions a realitzar cada cinc anys
Extintors d'incendi	A partir de la data de timbrat de l'extintor (i per tres vegades) es retimbrarà l'extintor d'acord amb la ITC-MIE AP.5 del Reglament d'aparells a pressió sobre extintors d'incendis (BOE número 149, de 23 de juny de 1982).
Boques d'incendi equipades (BIE)	La mànega ha de ser sotmesa a una pressió de prova de 15 kg/cm ² .

1.2 Equips de protecció personal

En general, els **equips de protecció individual** es revisaran periòdicament tot seguint les instruccions dels seus fabricants. És el cas dels següents elements:

- Equips de respiració autònoma (ERA).
- Vestits de protecció.
- Vestits antiàcids.
- Mantes ignífuges.
- Màscares (atenció a la caducitat dels filtres).
- Pantalles facials.
- Guants.

1.3 Altres instal·lacions de suport

A més, cal referir-se al **manteniment de sistemes d'avís o sistemes de detecció més específics**, com ara les sirenes d'alarma, per a les quals cal establir un calendari de proves periòdiques, amb coneixement de les persones usuàries, amb tots els possibles tons o indicatius, inclòs el de final de l'emergència.

C5.3

Actualització

i avaluació d'un PAU

1. Identificació dels canvis i tasques d'actualització i revisió d'un pla d'autoprotecció

1.1 Actualització del pla

El **pla d'autoprotecció** es caracteritza per ser un **document intrínsecament viu**, ja que totes les dades, equips i actuacions previstes que el formen han d'estar sempre al dia. L'actualització del pla té per finalitat garantir que en tot moment el PAU s'adequa a les actuals característiques físiques i humanes de l'establiment, és a dir, que s'hagin incorporat totes les variacions que s'hagin produït tant en les pròpies instal·lacions com entre el seu personal, així com en les externes que els puguin afectar.

Per tal de complir aquest requisit l'actualització del pla serà sistemàtica en funció de la variació esdevinguda. Els **aspectes que poden generar aquesta actualització** bàsicament són els següents:

- Obres a l'activitat o centre, o bé a l'exterior, que puguin afectar l'activitat.
- Canvi en les condicions de les instal·lacions.
- Canvis en l'organització que afectin el pla d'autoprotecció quant a la variació de plantilles, horaris i manteniment (instal·lacions/pla), etc.
- Quan apareguin nous riscos que no hi estiguin contemplats o canviïn aquells que estan contemplats.
- A conseqüència de l'anàlisi dels exercicis i simulacres que s'hagin efectuat a l'activitat i s'hagin observat deficiències o directament de l'observació de deficiències en la resposta o en el pla.
- Modificacions de la legislació vigent que l'afectin o de reglamentació interna de l'activitat o centre.

La **sistemàtica** d'actualitzar el pla **s'ha de definir i s'ha d'establir**. Cada activitat o centre ha de preveure els canals per a què els diferents departaments, equips o persones de l'activitat comuniquin els canvis que es produeixen.

L'activitat ha de definir una persona **responsable** a la qual se li han de comunicar els canvis. Aquesta persona, si escau, pot definir un equip de persones que l'ajudin en la seva tasca. Un exemple d'organització per recollir els canvis pot ser que els EPI comuniquin els canvis a la persona responsable designada a més de comunicar-ho a les persones responsables dels departaments corresponents.

Aquests **canvis (actualitzacions)** s'han de recollir en el PAU **tan aviat com sigui possible**. Convé portar el registre de totes les actualitzacions realitzades.

D'acord amb l'article 6 del Decret 30/2015, el PAU ha d'estar permanentment actualitzat. La persona **titular de l'activitat** és, per tant, **responsable de la modificació sistemàtica de les dades** que hagin pogut tenir alguna variació. Les actualitzacions s'han de trametre a les comissions de protecció civil de les administracions corresponents, i s'ha d'especificar la part del PAU que s'hagi actualitzat.

Cada any, com a mínim, convé **trametre a l'Administració** les actualitzacions que es vagin produint si no és que s'han tramés ja després de produir-se.

Les actualitzacions es poden considerar com aquelles variacions en el PAU que no impliquen cap concepte diferent dels previstos en el pla fins al moment.

Exemple

Per exemple: canvis de números de telèfons dels equips, petites ampliacions o modificacions que no impliquen canviar cap procediment dels previstos, etc.

Les **variacions o modificacions substancials** al pla d'autoprotecció impliquen una **revisió del pla**.

1.2 Revisió del pla

Definició

Actuació que consisteix a examinar de forma detallada un pla d'autoprotecció i efectuar les modificacions que escaiguin per tal d'adaptar-lo als canvis que s'hagin pogut produir en el risc o bé en l'estructura o l'operativitat. Els plans d'autoprotecció han de ser revisats sempre que hi hagi una modificació substancial i en un termini màxim de quatre anys des de la seva elaboració.

Les **modificacions substancials** es poden considerar les que impliquen canviar conceptes que estaven previstos al pla fins al moment.

Exemple

Serien modificacions substancials un canvi en els riscos, en els procediments, tipus i funcions d'equips, un canvi en l'estructura i distribució de l'edifici, etc.

Per tant, la revisió del pla es realitzarà en els casos de canvis substancials en els aspectes següents similars als previstos per les actualitzacions:

- Obres a l'activitat o centre, o bé a l'exterior, que puguin afectar a l'activitat de forma substancial, és a dir, que impliquin nous riscos o preveure noves actuacions o nous equips o funcions en les respostes.
- Canvi en les condicions de les instal·lacions que impliquin nous riscos o preveure noves actuacions o nous equips o funcions en les respostes.
- Canvis en l'organització que afectin el pla d'autoprotecció en la variació de plantilles, en els horaris, en el manteniment (instal·lacions/pla), etc., que impliquin noves actuacions, o nous equips o funcions en les respostes o en les accions de prevenció i manteniment del pla.
- Quan apareguin nous riscos que no hi estiguin contemplats o canviïn els que estan contemplats i alterin la resposta que es tenia prevista per a aquests.
- A conseqüència de l'anàlisi dels exercicis i simulacres que s'hagin efectuat a l'activitat i s'hagin observat deficiències o directament de l'observació de deficiències en la resposta o bé en el pla que impliquin noves actuacions, nous equips o diverses funcions en les respostes.
- Modificacions de la legislació vigent que afectin al pla o canvis en la reglamentació interna de l'activitat o centre que impliquin canvis com els definits en els punts anteriors.

D'acord amb l'article 6.1 del Decret 30/2015, els plans d'autoprotecció han de ser revisats sempre que hi hagi una modificació substancial i, **com a mínim, cada 4 anys**, llevat dels plans de les activitats i centres sotmesos a la normativa de riscos inherents als accidents greus en què intervenen substàncies perilloses, que s'han de revisar segons la normativa específica. La revisió del PAU ha de seguir **el mateix procediment d'homologació inicial**, segons la tipologia d'activitat de què es tracti.

Per a la revisió pot ser una bona pràctica que es reuneixi una **comissió de revisió del pla** perquè acordi i validi les revisions fetes. La freqüència de reunió d'aquesta comissió pot ser anual per modificació substancial o concordant amb les activitats d'actualització del pla. Aquest pla revisat, si escau, es pot presentar a diferents estaments de l'activitat per a la seva aprovació, com ara el comitè de seguretat i salut.

És recomanable que la comissió esmentada estigui formada per les persones **responsables del pla d'autoprotecció** i dels **departaments o seccions de l'activitat** que es puguin veure més implicats. No es pot descartar que puguin ser persones integrants d'altres comissions o comitès previstos en el pla.

Per procedir en les accions de revisió cal definir una **sistemàtica determinada** que pot ser similar a la citada per a les accions d'actualització.

2. Obligacions respecte de les actualitzacions i revisions del pla d'autoprotecció

Per a les **activitats i centres d'interès per a la protecció civil de Catalunya** i per a les **activitats i els centres d'interès per a la protecció civil local**, d'acord amb el Decret 30/2015, art. 6 s'estableix que:

“6.1 El pla d'autoprotecció s'ha de revisar sempre que hi hagi una modificació substancial i, com a mínim, cada quatre anys, llevat dels plans de les activitats i centres sotmesos a la normativa de riscos inherents als accidents greus en què intervenen substàncies perilloses, que s'han de revisar segons la seva normativa específica. La revisió del pla ha de seguir el mateix procediment d'homologació inicial, en funció de la tipologia d'activitat de què es tracti.

6.2 Així mateix, el pla d'autoprotecció ha d'estar permanentment actualitzat, és a dir, la persona titular de l'activitat és responsable de la modificació sistemàtica de les dades que hagin pogut tenir alguna variació i d'incorporar-les en els protocols d'actuació. El pla d'autoprotecció actualitzat s'ha de trametre, a través del registre previst a l'article 4.1.e), a la direcció general competent en matèria de protecció civil si és un pla d'interès per a la protecció civil de Catalunya, o al municipi afectat si és un pla d'interès per a la protecció civil local.”

Anualment és convenient realitzar **reunions entre la direcció de l'activitat o centre i les parts implicades en el pla d'autoprotecció** amb la finalitat de portar a terme les accions d'actualització i de revisió.

La llista de mitjans humans s'ha de mantenir sempre actualitzada. En els casos que hi hagi un canvi en el telèfon de contacte de l'activitat amb els centres de coordinació dels plans de protecció civil d'àmbit superior s'ha d'actualitzar aquesta dada i comunicar-la a les administracions competents, sense esperar una actualització anual.

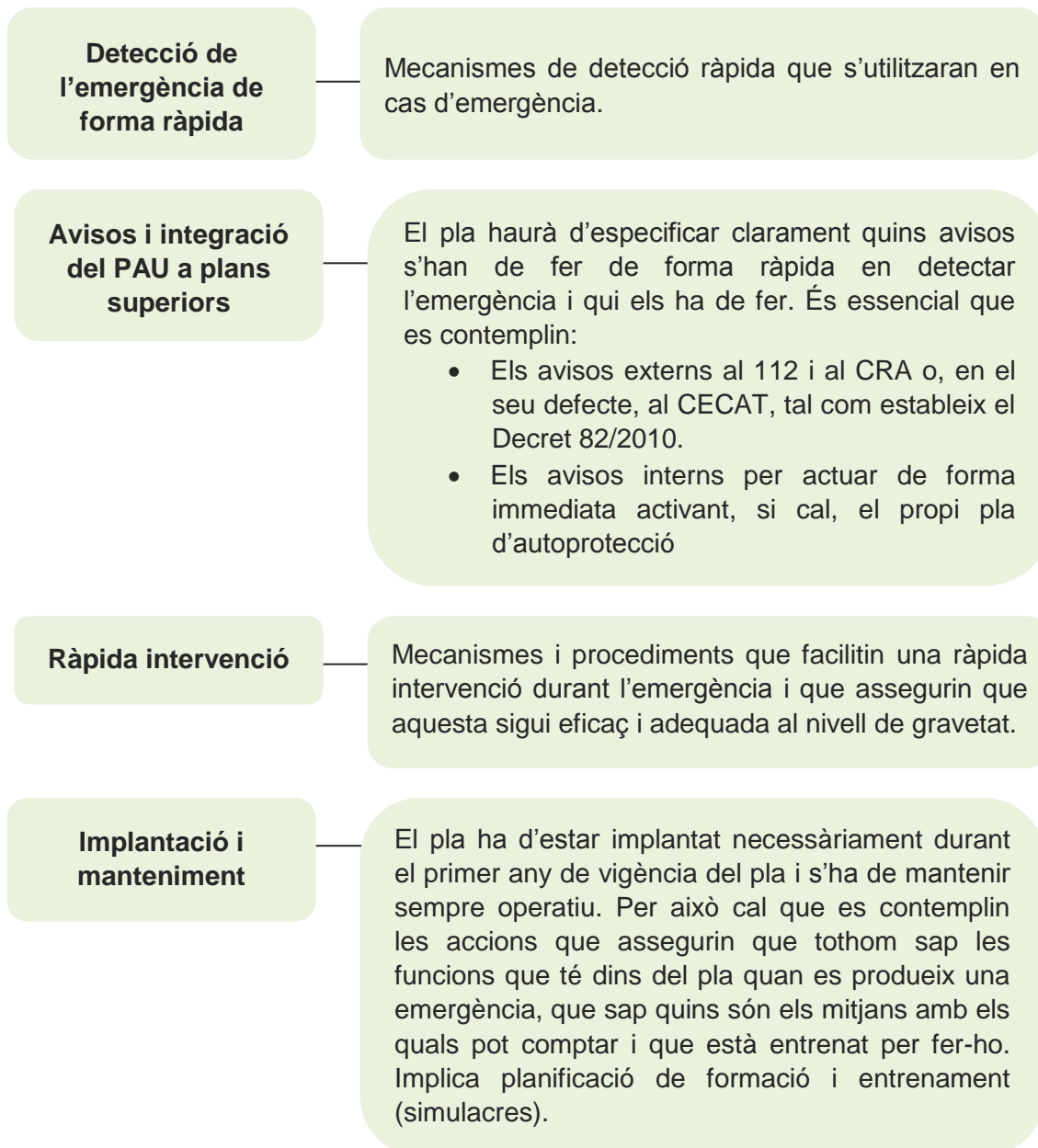
Així, el **programa de revisió i actualització de la documentació** és el següent:

Activitat	Responsable	Periodicitat	Tramitació
Actualització del PAU	Titular de l'activitat.	Anual. Variació de dades. Canvi de telèfon. Coordinació amb plans d'àmbit superior.	Registre electrònic previst, amb la comissió de protecció civil de l'administració corresponent.
Revisió del PAU	Titular de l'activitat.	Cada 4 anys. Canvi substancial.	Registre electrònic previst, amb la comissió de protecció civil de l'administració corresponent.

3. Criteris d'avaluació dels plans d'autoprotecció

Els plans d'autoprotecció que són d'interès per a la protecció civil d'àmbit local, són avaluats pels municipis.

Tots els apartats que formen part d'un pla d'autoprotecció són importants pel seu desenvolupament, però hi ha alguns mecanismes, procediments o actuacions que són essencials per minimitzar els danys que es poden produir en cas d'emergència. Aquests seran els que més es valoraran a l'hora de fer-ne l'avaluació:

4. Importància de la qualitat en l'elaboració dels plans d'autoprotecció

Un **pla d'autoprotecció** és una mesura de prevenció i protecció davant els riscos per a les activitats. És evident que les mesures de prevenció i protecció han de tenir una qualitat suficient per garantir la seva eficàcia. La particularitat del PAU és que és una mesura **eminentment funcional** i, per tant, amb les dificultats de control de qualitat

que això pot suposar en alguns casos. De totes maneres el Decret 30/2015 és molt conscient que el PAU ha de tenir una bona qualitat per a què sigui eficaç i ha previst una sèrie d'accions per a què sigui d'aquesta manera.

El Decret 30/2015 especifica que el PAU ha de complir uns **criteris de qualitat**. Ha de tenir la capacitat operativa adequada i ha d'estar coordinat amb els plans de protecció civil que siguin aplicables, així com, amb la unitat de comandament externa, en els casos que ho requereixin. Aquests requisits queden garantits a través de:

- El procediment d'**intervenció administrativa** descrit al capítol 4 del Decret.
- La **interfase** de plans d'emergència i procediments de comunicació descrita a l'article 12.

L'article 29 del Decret 30/2015 preveu una sèrie de mesures pel control de qualitat de les activitats d'autoprotecció per tal que les accions d'autoprotecció tinguin una qualitat important. Amb l'objectiu de garantir i controlar la qualitat de l'activitat d'autoprotecció de les activitats incloses dins l'àmbit d'aplicació d'aquest Decret, la **Direcció General de Protecció Civil** en col·laboració, si escau, amb els ajuntaments i amb altres organismes implicats en el procés elabora:

- Diverses **guies explicatives** que estaran a disposició del públic sobre el contingut dels plans d'autoprotecció, sobre la base dels índexs inclosos a l'annex II.
- Models normalitzats sobre els **requisits** que han de complir les actuacions de control a fer per part de les administracions competents: informes previs a l'homologació dels plans d'autoprotecció de les activitats i de les revisions de plans.

Respecte al primer punt, la Direcció General de Protecció Civil està treballant en guies explicatives per activitats en les quals les administracions poden ser titulars i en les quals hi participa el públic. Per exemple, es preveu tenir una guia per elaborar plans d'autoprotecció per a centres sanitaris, una per a centres educatius i una per a edificis de l'administració local.

Amb tot aquest conjunt de mesures es preveu que les accions d'autoprotecció tinguin una bona qualitat i, per tant, aquestes accions com a **eines de prevenció i resposta enfront les emergències** siguin **plenament eficaces**.

**Institut de
Seguretat Pública
de Catalunya**

Ctra. C17 Barcelona - Ripoll, km 13,5
08100 Mollet del Vallès (Vallès Oriental)
Tel. 93 567 50 00
Fax 93 567 50 30

Generalitat
de Catalunya
**Departament
d'Interior**

Amb la col·laboració de la
Direcció General de Protecció Civil